

Razgled po svetu.

ŠPANJA IN FRANCIJA.

Tanger, 16. jul. — Španska transportna ladja "Carlos V." je pri Larache, Maroko, izkrcala pet sto vojakov in 6 topov. Par dni poprej je v tem kraju izkrcala 700 mož. V mestu vlada veliko vznemirjenje zaradi mrzlične delavnosti španske vlade.

Madrid, 16. julija. — Poročevalca lista "Imparcial" v El Kear je poročal, da je položaj od dneva do dneva bolj resen. Postopanje španskih in francoskih čet zna izzvati vsaki čas usodopoln konflikt.

Pred mesto je prišel močan oddelek francoske kavalerije in pehote, ki manevrira v okolici mesta. General Silvestro, poveljnik španskih vojnihi čet, je prepovedal francoskim vojakom prekorčati reko.

Državni zbor otvorjen.

Dunaj, 18. julija. — Cesar Franc Jožef I. je otvoril državni zbor s prestolnim govorom, katerega je monarh glasno in razločno čital v nemščini. Stefažo okoli njega so mu delali razni principi, nadvojvode, knezi in druga buržoaza. Cesar je posebno naglašal, da želi, da pride v zbornici do resnega dela, in kar je glavno, da pride do zblizbanja med Čehi in Nemci. Socialdemokrati, kateri je 81 v novi zbornici, so demonstrativno zapustili zbornico, ker ne soglašajo s tem, da skoro absoluten vladar otvarja ljudsko hišo.

Cesarju se ni nič kričalo "živo", kot po navadi to vladni prizivni delajo.

Gauč na delo.

Novo izvoljen ministerski predsednik Gautsch se trudi na vso moč, da dobi kolikor mogoče poslancev na svojo stran, ki bi glasovali za vlado. Upa se, da bo prihodnji državni zbor zmožen ogromnega dela, ki ga čaka. Vendar je vse odvisno od Čehov. Ti zahtevajo svojo enakopravnost na Češkem, in imajo tako visoke tirjatve, da vlada, ki je po mišljenju nemška, Čehom ne more ugoditi, če se neče zameriti Nemcem. Slovenski klerikalci bodo stali in glasovali za vlado, in znano je, da je slovenski poslanec Šušteršič glasoval za največje število topov v Avstriji, kar se jih more kupiti. Kam stopijo slovenski napredni poslanci se še neve.

Socialdemokrati so druga najmočnejša parlamentarna stranka v novem državnem zboru.

Obiski treh kraljev na Dunaju.

Dunaj, 18. julija. Da baje Avstrija na Balkanu napreduje je znano celem svetu. Sedaj se namerava prirediti obisk treh balkanskih vladarjev. Srbski kralj pride na Dunaj koncem meseca septembra. Tudi car Bulgarije, Ferdinand, obišče Dunaj. Za njim pa pride še črnogorski kralj Niko. Kakor pravi poročilo, se bodoje vladarji posvetovali, o večnih nemirih, ki vladajo na Balkanu in se bo konečno nekaj ukrenilo v prid miru. Ti obiski balkanskih vladarjev so velike važnosti, posebno ker se je avstrijska vlada že prej posvetovala za rusko glede balkanskih zadev.

ŠAH SE JE POVRNIL!

Teheran, 19. julija. — To mesto je pretresla novica, da se je spoden šah Mohamed Ali — povrnil v Perzijo. Po zanesljivih poročilih se je izkrcal v mestu Gumesch Tepeh, ob obali Kaspiškega jezera.

Druga poročila že govore, da gre eks-šah proti mestu Astrabad in da ima že sa seboj veliko spremstvo.

Da se vzdigne vnovič v deželi anarhija, ni za pričakovati; vojaštvo je lojalno sedajni vladi. Govori se (v Londonu), da je Rusija nalašč pripustila, da se je šah vrnil. (Po določbi se je Rusija zavezala, da nikoli ne bo dovolila šahu povrnitve v domovino, op. ured.). Rusija bi namreč rada uporabila to priliko in pustila šaha v glavno mesto, da bi prišlo do nove rabuke v Perziji in bi si lepo s Anglijo razdelile, kar nameravate že zadnjih petdeset let.

Španija zahteva častno izjavo.

Madrid, 17. julija. "La Correspondencia de Espania" opisuje napredovanje dela pri dvignjenju potopljenega vojne ladje "Maine" v pristanišču pred Havano in pravi, da so Združene države na podlagi dosedanjih odkritij dolžne podati častno izjavo, da ne zadene Španijo nobena krivda zaradi eksplozije in potopljenja te ameriške vojne ladje.

Štrajk pomorskih delavcev v Antwerpnu.

Antwerp, 17. julija. Unija pristaniških in pomorskih delavcev je odredila štrajk pri parobrodni družbi Red Star Line. Med nakladalci premoga na parniku Finland in med štrajkarji je prišlo do spopadov, pri katerih je morala posredovati policija. Družba je izjavila, da ne jamči za varstvo blaga, ki se pošilja po njeni črti.

Konflikt.

Pariz, 19. julija. — Vse francosko časopisje je do skrajnosti razburjeno radi aretacije francoskega konzularnega agenta Boiseta, katerega je španska patrolja v Alcazarju, Marokko, aretirala po pomoti, ne da bi ne opravičila. Da nastane lahko konflikt med Španijo in Francijo, se potrjuje.

Nemčija hoče na vsak način delitev Marokka. "Matin" poroča, da je Nemčija Franciji ponujala "proste roke" v Marokko, če ji prepusti morsko obal ob francoski Kongo državi v Afriki, s mestom Libreville vred.

Francoski poslanik v Berlinu gospod Jules Lambon, je pa nemško obljubo in ponudbo kratkotalo odklonil.

Vsa Evropa stoji pred črnimi oblaki.

Politični otroci.

Paris, 15. julija. Grožnje revolucionarnih elementov, da bodo ob priliki proslavljenja francoskega narodnega praznika provzročili krvave izgrede, se niso vresničile. Izgred so provzročili mladi rojalisti, ki so kričali pri prihodu predsednika Fallieresa: "Živel kralj". Občinstvo je kalilce miru zavrnilo in poglalo v beg. Policija je več oseb aretovala.

Vojaška parada na Longchamps je bila sijajna. Nad 500,000 ljudi si je ogledalo parado. Ministri in diplomatični kor so bili navzoči.

Republikanski gardisti so bili zasedli vse glavne ceste v Parizu in so zastavili pot socialistom in štrajkujočim stavbinskim delavcem, ki so hoteli iti pred Santejetnišnico in demonstrirati za osvoboditev socialistov, ki so zaprti zaradi razširjenja protivojške propagande.

Ker so rojalisti kričali "živel kralj", so se še bolj osmešili ne le v Parizu, temveč v celi Franciji. Kdor na Francoskem misli še na "kralja in cesarje", je pač politično otroče!

Razne novice.

PO STAREM NAČINU.

Cleveland, 19. julija. — Danes je bila štrajkarska parada krojačev. Na tisoče štrajkarjev je dostojno manifestiralo za svoje pravice. Policiji pa ni bilo po volji, da štrajkarji "kaze" ljubi mir, in zato so se plačani kapitalistični hlapci zagnali v delavske vrste in regimentno prebijali štrajkarjem, moškim in ženskam, glave. Cif Rowe je sam "poveljeval" policiji. Dokazano je, da je do danes policija prejela že \$15,000 za "varstvo" meščanov.

Delavci, štrajkujoči krojači v Clevelandu hočejo večjo plačo in boljše delavske razmere. Ker so dobro organizirani, je težko reči, kakšen bo konec trdega boja. Vseh skupaj, štrajkarjev in štrajkarie je 6000.

Ker imajo kapitalisti denar, vlado, policijo in časopisje na svoji strani — se nebo čuditi, če za voljo lakote štrajkarji podležejo. Da gre pa družbam oblek slabo, je dokaz, ker so najele bum, desperate in pravem pomenu besede, kateri imajo nalogo, da štrajkujoče pobijajo! In to policija ve! Od zgoraj je bilo rečeno, da bo policija nevtralna, vse pa kaže, da je to grda laž višje oblasti. Tudi v Clevelandu, se poslužuje kapitalist zoper štrajkarja istih sredstev, kot v Chicagi, New Yorku idg.

Mogoče da bi bilo pod šefom Kohler boljše za štrajkarje, nahaja se pa sedaj v Evropi in tako odločuje plačan policijski knipel.

Štrajkarji upajo na zmago.

Iz Filadelfije se poroča o velikem mašiniskem štrajku v Balwin delavnicih. Danes štrajka kot en moč 12,000 mašinistov. Vsi upajo trdno na zmago. Bossi in drugi priganačji so hodili zadnje dni po delavskih stanovanjih štrajkarjev in prosili mašiniste štrajkarje, naj se vrnejo na delo.

Ker to ni nič pomagalo, je superintendent ukazal, da se vsakemu posameznemu štrajkarju dopiše pisano povabilo, da se nemudoma vrne na stari prostor, drugače da je vzeti kot "kvitan" od družbe! Mašinisti vejo, da se Balwin delavnice sedaj nahajajo v hudi stiski, ker tudi nemorejo bossi dobiti zadostno število skebov.

Ker štrajkarje podpirajo unije in imajo za seboj simpatijo celega mesta Filadelfije, jim zmaga ne bo delala ovir. Razni poročevalci kapitalističnih dnevnikov poročajo, da take solidarnosti med štrajkarji še niso videli. Umevno bo to, če pomislimo, da stavko vodijo izobraženi in energični Nemci.

McNamara.

Indianapolis, 18. julija. — Tukaj je še vedno na dnevnem redu slučaj McNamara, kateri je bil nezakonito in protustavno ugrabljen in kidnepan iz Indiane v Californijo po posredovanju detektiva Burns, ki se vedno prodaja kapitalistom, v take umazane svrhe.

Burns je postavljen pod \$10,000 varščine, ker se bo moral zagovarjati radi kidnepanja McNamara. Henry Spann, zagovornik Burnsa je izjavil sodniku Markey, da se Burns nahaja iz Evrope v domovino in da ga v kratkem pričakuje. Sodnik je kratko odgovoril, "da nima nobenega veselja čakati g. Burnsa, in ne bom dopustil, da se stvar odganja do septembra meseca. V treh dneh pričakujem od Burnsa jasnih poročil."

Nihče ni mislil, da bo sodnik Markey tako strogo postopal s kapitalističnim hlapcom.

Kaj pa, če Burnsa sploh ne bo iz "Evrope"?

Podpora za nov stroj Linotype.

Frank Janežič, 50c; Jos. Pekljaj 25c. —

DELAVSKI RIZIKO.

Dubois, Pa., 17. julija. — Sedem mil od tu, v mestu Sikesville, Pa., se je pripetila v Cascade Coal družbi velika smodnikova eksplozija, katera je zahtevala, da je vseh petdeset delavcev, ki so delali v rovu — zgubljeni. Iz Pittsburgha, iz Testing arsenalu so brzojavnim potom poklicali rešilno moštvo, katero pa ni imelo do danes še nobenega vspeha.

Eksplozija se je slisala na daleč okoli in takoj po gromu je vdaril pri uhodih velikanski dim. Na stotine rudarjev je bilo slučajno brez dela in takoj so se velike množice ljudi zbrale pred rudnikom. Ponesrečeni rudarji so prišli na delo ob 6 uri zvečer. — Trenotek pozneje se je pripetila eksplozija. Rov leži 200 čevljev globoko, vendar je plin in plamen s tako močjo vdaril ven, da je bilo rešilnem moštvu nemogoče storiti tudi korak naprej.

Jok...

Žene in moške in otroci so klečali na kolenih in prosili za milostno usodo svojih dragih, živih pokopanih. Pogled na te sirote je bil v srce in dušo segajoč in nobeno oko ni bilo suho. Noč je bila jasna in lepa. Iz rova je pa še vedno v vso silo bruhal dim in plin in napolnjeval okolice s grozo in trepetom. Tisti rešilni možje, ki so vkljub dimu poskušali prodreti naprej, so dobili strašne opekline. Okoli šahta gore hiše.

Delo kapitalistov.

Denver, Colo. 17. julija. — Pri tukajšnjem sodišču je bilo danes obsojenih 14 štrajkarjev od treh mesecov do enega leta zapora, oz. \$250 globe in v poravnavo vseh sodnih stroškov. Vsi obsojenci delavci so člani W. F. of M. Kapitalisti že nekaj časa sem po Colorado grozno mrevarijo delavce, ki se upajo svobodno in delavsko nastopiti. Zatoženi so bili, da so "prezrli" sodnijska povelja, "in se tudi drugače nedostojno vedli napram justici."

Pobešenih glav so štrajkarji poslušali obsodbo, ki je pač kapitalistično maščevanje, ker so drzno in junaško nastopili za svoje, in svojih tovarišev delavcev pravice. Pač brutalna obsodba za poštene delavce!

Milijonarjeva palača.

Pred kratkim je bila dograjena na svetovno znani peti aveniji v Novem Yorku razkošna palača premogarskega kralja Clarka. — Popisi tega dvora, ki jih podaja njujorsko meščansko časopisje, se berejo kakor iz pravljice iz tišočinene noči. Pod zemljo je urejen velikanski plavalni basen ves v marmorju, dalje turško kopališče, ogromne obokane vinske kleti, najmodernejše hladilnice za jedi itd. V parterju je prostrana veža v dragocenem bronu, mogočnna sprejemna dvorana, monumentalno stopnišče, hladilne in igralne sobane. V ozadju je avtomobilska shramba, ki je neposvečen obiskovalec niti ne opazi. V prvem nadstropju je umetniška galerija, dvorana za skulpture, velik sprejemni salon, ki izgleda kakor z najredkejšimi orhidejami in čudežnimi rožami obsajen vrt, dalje jedilnica, ki nima niti kraljevskih palačah primere. Umetniška galerija je združena s kabinetom za fajanse, v katerem so postavljene najdragocenejše kineske in japonske vaze. Salon v slogu Ludovika XIV. je preoblečen z lesom, hodnik z merlenskimi in ruskim marmorjem. V umetniški galeriji se nahajajo orjaške orgle, ki imajo piščalke izpeljane po vsej dvorani in ki so same stale pol milijona — Davčna oblast je cenila čarobni grad modernega Kreza na osemnajst milijonov dol. Značilno za kapitalistično družbo je, da mož, za katerega gara za nesramne mezde v mokrih montanskih rovih na tisoče zaničevanih "Huneev" in ki z njihovimi žulji lahko dovoljuje tako brezmejno razkošje, da ta mož neče odrajati svojega hišnega davka brez pravde.

LJUDSTVO JE ZMAGALO.

Saul Ste. Marie, Ont. — 16. julija. Tukaj se je naznanilo, da je Mrs. Angelina Napolitano, ki je s sekuro umorila svojega moža, ker jo je hotel prisiliti, da bi prodajala svoje telo kot prostitutka, pomiloščena na dosmrtno ječo. Mrs. Napolitano bo porodila avgusta meseca, in radi tega je prišlo na stotisoče protestov na canadsko vlado proti obsejnu nedolžne žene.

— Angleška justica je hotela umoriti dve nedolžni bitji. Ljudstvo Canade in posebno Amerike, pa je nameravana justična umora preprečilo! Rabelj je djal nož nazaj v nožnico. Ljudska volja in pravica je zmagala. Tudi s dosmrtno ječo justica do neba greši! —

Petkratni milijonar — davčni defraudant.

Pred poltretjim letom je umrl v Dortmundu pivovarnar in livar Avgust Klönne, ki se v življenju ni prav nič razlikoval od ljudstva svojega razreda. Radosti življenja je prav zelo cenil, a pri vsem tem vendar ni pozabil na kopičenje svojega kapitala. Za svojo osebno porabo je potrošil na leto 130 do 140 tisoč mark. — Ampak v enem je bil skop čez mero: v plačevanju davkov. Davčna oblast je izsledila, da je petkratni milijonar zamočlal vsako leto 130.000 mark dohodkov; vsled tega je terjala od dedičev povračilo 19.500 mark; dediči so brez ugovora plačali zahtevani znesek in s tem priznali, da je milijonar obsojenih 14 štrajkarjev od treh mesecov do enega leta zapora, oz. \$250 globe in v poravnavo vseh sodnih stroškov. Vsi obsojenci delavci so člani W. F. of M. Kapitalisti že nekaj časa sem po Colorado grozno mrevarijo delavce, ki se upajo svobodno in delavsko nastopiti. Zatoženi so bili, da so "prezrli" sodnijska povelja, "in se tudi drugače nedostojno vedli napram justici."

Pobešenih glav so štrajkarji poslušali obsodbo, ki je pač kapitalistično maščevanje, ker so drzno in junaško nastopili za svoje, in svojih tovarišev delavcev pravice. Pač brutalna obsodba za poštene delavce!

Pred kratkim je bila dograjena na svetovno znani peti aveniji v Novem Yorku razkošna palača premogarskega kralja Clarka. — Popisi tega dvora, ki jih podaja njujorsko meščansko časopisje, se berejo kakor iz pravljice iz tišočinene noči. Pod zemljo je urejen velikanski plavalni basen ves v marmorju, dalje turško kopališče, ogromne obokane vinske kleti, najmodernejše hladilnice za jedi itd. V parterju je prostrana veža v dragocenem bronu, mogočnna sprejemna dvorana, monumentalno stopnišče, hladilne in igralne sobane. V ozadju je avtomobilska shramba, ki je neposvečen obiskovalec niti ne opazi. V prvem nadstropju je umetniška galerija, dvorana za skulpture, velik sprejemni salon, ki izgleda kakor z najredkejšimi orhidejami in čudežnimi rožami obsajen vrt, dalje jedilnica, ki nima niti kraljevskih palačah primere. Umetniška galerija je združena s kabinetom za fajanse, v katerem so postavljene najdragocenejše kineske in japonske vaze. Salon v slogu Ludovika XIV. je preoblečen z lesom, hodnik z merlenskimi in ruskim marmorjem. V umetniški galeriji se nahajajo orjaške orgle, ki imajo piščalke izpeljane po vsej dvorani in ki so same stale pol milijona — Davčna oblast je cenila čarobni grad modernega Kreza na osemnajst milijonov dol. Značilno za kapitalistično družbo je, da mož, za katerega gara za nesramne mezde v mokrih montanskih rovih na tisoče zaničevanih "Huneev" in ki z njihovimi žulji lahko dovoljuje tako brezmejno razkošje, da ta mož neče odrajati svojega hišnega davka brez pravde.

Senzačno medicinsko odkritje.

Profesor Carrell na Rockefellerjevem zavodu v Novem Yorku je na znanstvenem sestanku zdravnikov pokazal odkritje, ki zbujata velikansko pozornost. Posrečilo se mu je iz raznih telesnih organov ljudi in živali vzeti celične tkanine, pa jih izven telesa pripraviti do tega, da so dalje rasli. Tako n. pr. izreže košček, pa ga v sredi zarezeh in potem se natančno opazuje, kako se zarezah kakor na živem telesu zara ste. V sliki je pokazal izrezan košček rakove oteklina, ki se je v 24 urah kolosalno razvil. Za kulturo rabi krvni plasma, t. j. krvno tekočino, iz katere so izločene rdeča in bela krvna telesa. — Za znansot je to velika pridobitev, ker se bodo sredstva za ceeljenje ran in pa bistvo in zdravljenje raka lahko študiralo izven človeškega telesa.

Pet let ječe za deset fenigov.

Čevljar Avgust Kromnik je na cesti med Valcemi in Rodelandom na Pruskem vzel 13letni deklici po sili deset fenigov. Porotno sodišče v Apelnu ga je obsodilo na pet let težke ječe zaradi ropu. Človeku se ježe lasje na glavi spričo take škandalozne justice.

Juhe, duša je najdena!

Čikaški profesor dr. Patrik S. O'Donnell, je s pomočjo X žarkov in s posebnim filmom pred več zdravniki pokazal — dušo enega človeka, ki je ležal na operacijski postelji v zadnjih zdihlajih, in na kateremu je učeni Ire "eksprementoval", da vidi "dušo".

O'Donnell je popolnoma prepričan, da je videl dušo človeka. Ko je mož umrl, je pokazal zdravnikom dušo, ali če se pesniško izrazimo "Avro" — "duh duše". Par trenotkov po smrti ni bilo nič več "duh-duše". Kaj je bil tisti prah, ki ga je videl učeni katoliški dohtar, mi nevedo. Ime "učenjaka" pa nam marsikaj nam vernim Slovincem razloži, kar nam sam "učenjak" nemoče.

PO LJUDSKIH ROPARJIH.

Washington, 18. julija. — Sedaj je prišla vrsta na zveznega generalnega pravnika Wickershama, da ga preiščejo, v koliko je on v zvezi z goljufi bogatih zemljišč v Alaski, katerih so se polastili kapitalisti. Poseben sindikat obstoječ iz kapitalistov Guggenheim, Morgan, Gates in dr. je ogoljufal Zjed. države za \$50,000,000 ker so agenti kapitalistov krivo pričali. Kongres bo začel veliko razpravo, ki bo prinesla nove skandale na dan.

V Alaski leže bogata zemljišča premogovnikov in milijonske vrednosti drugih rud. Kapitalisti so se združili in skovali načrt, kako bi prišli do teh zemljišč prav poceni, da bi vlekli korist ljudstva Zjed. držav, katerega lastnina so bila ta zemljišča, naj bi potem drago plačevalo za ta naravna bogastva. Škandal se vleče že tri leta, in se je začel takrat, ko je predsednik Taft odpustil Pinchota, tajnika za notranje stvari. Richard Ballinger, je moral že zdavnej zapustiti kabinet, in sedaj bo šel za njim najbrž še Wickersham. Taft res ni imel sreče, ko je izbiral svoje ministre, ker eden za drugim mu dokazujejo, da so v zvezi z največjimi goljufi kar jih premore "civilizirana in svobodna" Dolarika!

CASTRO ZOPET V DOMOVINI.

V Washington prihajajo verna poročila, da se prejšnjemu izgnanemu predsedniku "republike" Venezuele, Castru, zopet posrečilo priti v "domovino".

Castro ni človek brez zmožnosti in političnega obzorja. Napačno je misliti, da je moral Castro bežati pred revolucijo svojih lastnih rojakov. Ne "revolucija" v Venezueli je bila delo ameriških kapitalistov, katerim se je Castro upiral, ker so v svoji nadvolčji požreznosti hoteli izropati popolnoma Castrovo domovino. Posebno asfaltni ameriški trust je gojil razne pobožne želje do nekdanjega prezidenta Castra.

Castro je bil sam volk — in zato ni pripustil, da bi tuji volkovi pograbili to, kar je bilo njemu in njegovim "žlahiti", tudi povolji. Kakorhitro se je pa Castro trustom iz Washingtona uprl, tako hitro je zgubil vso "milost" pri pravični ameriški vladi. Kaj se je zgodilo z njim, vemo. Moral je bežati pred bajoneti kapitalistov, ki so si potem plen razdelili "po svoje".

In sedaj je Castro zopet v domovini, v kljub temu, da so ameriške križarke čuvala na njega kot na punčico svojega nosu!

Še bo delal ameriškim trustom preglavice! Ima že tisoč "pristašev" okoli sebe in se gotovo proglasi po lepi venezuelski navadi za "pravega" prezidenta! —

Slab delavski položaj. Od povsod prihajajo slaba delavska poročila. Posebno po rudokopih se slabo dela. Pa to ne samo na vzhodu, temveč tudi na severu in zapadu Amerike. Kaj je vzrok slabemu delavskemu položaju, ni znano. Na delavsko ljudstvo pa še najbolj pritisaka huda druginja živil, ki nima para v zgodovine Amerike.

Listnica uredništva: Neljuba pomota se je vrnila v dopisu iz Darragh, Pa., v št. 28 Cl Sv. Pod dopisom je podpisan gl. tajnik Jos. Hauptman, namesto g. H. Turek iz Clevelanda.

Dopisi, ki niso v tej številki pridejo zanesljivo v prihodnjem. Pueblo, Colo.: Dopisa ni mogoče priobčiti; s tem pade le na nas sovraštvo.

Kroglice za štrajkarje. Saragossa, Španija, 18. julija. Položaj v mestu je vsled generalnega štrajka delavcev zelo resen in kritičen. Vojaki so streljali na množico in ustrelil pet oseb. — Mnogo oseb je bilo ranjenih. Nad 12 tisoč delavcev je na štrajku.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron
za \$ 20.50	100 kron
za \$ 41.00	200 kron
za \$ 102.50	500 kron
za \$ 204.50	1000 kron
za \$ 1020.00	5000 kron

Poštarina je všteta pri teh evrotah. Doma se nakazane svote popolnoma in plačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprihličneje do \$50.00 v gotovini v priloženem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vatnovljena 25. aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Box 102, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 80, Eau Claire-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JOS. BURGAJ, Box 107, Cle Elum, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
CIRIL ERMENC, Box 142, Taylor, Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu pri g. Pavel Koss-u, v Ravensdale, Wash. Uradno glasilo je Glas Svobode.

IZ URADA ZAHODNE BOLNIŠKE PODPORNE JED.

Novo pristopili člani.

K društvu "Danica" št. 1 Ravensdale, Wash.: John Repovž.
K društvu "Planinski raj" št. 3 v Taylor, Wash.: Tomaž Sinkovih. Oba sprejeta v Z. B. P. Jednoto 25. junija, 1911.

Zopet sprejeti člani:

K društvu "Danica" št. 1 v Ravensdale, Wash.: Frank Frančič.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Društvo "Danica" št. 1 v Ravensdale, Wash.: Preds. John Arko; tajnik John Škufca; blagajnik, Anton Logar.

Društvo "Sloboda" št. 2 v Cle Elum, Wash.: Preds. Jakob Pet-

K društvu "Svoboda" št. 2 v Cle Elum, Wash.: Josef Hren.

Suspendiran član.

Od dr. št. 1 v Ravensdale, Wash.: Josef Polšak.

Črtani člani:

John Mahkovec, Matija Troja, Matija Peče, Ciril Ermenc, Marko Ermenc, John Kovačič in Fr. Kunc.

Frank Tostovršnik, gl. taj.

kovšek; tajnik Maks Dežman; blag. Alojz Oman.

Društvo "Planinski raj" št. 3 v Taylor, Wash.: Preds. Martin Mežnar; tajnik Anton Span; zapisnikar Matija Koren; blag. Fr. Muzga.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

X.

Slovesno so si vzvihtali dolge, trde brke in povzdignili svoj hripavi glas v pričo Groge in drugih v svečano obljubo, da se povrnejo ob prvi ugodni priložnosti semkaj, ne samo zato, da se bolje privadijo prikupljivemu hrvaškemu jeziku, ampak tudi zato, da se seznanijo še bolj podrobno z različnimi izvirnimi hrvaškimi vini.

Toda že v Sisku, kjer so zapustili naši vojaki vlak, so začeli gospod korporal Godrnjavček na precej grde načine godrnjati in ostro obsojevati vse nadloge, katere so, po njih nezmotni razsodbi, pregrešili jedino le zanikarni Turki. Tudi sovražno ploh, katere se je usula na naše v Sisku, so dejali naglo uzeljeni mož kratko malo turškim čarovnicam na rovaš in se zakleli z jednim svojih najhujših "permej-kukušev", da bodo grenili s posebno nemilostjo dneve vsakomur, kateri bi se predrznil le sanjati o kakih prijaznosti z nevernimi dekleti! — Vzpričo take srditosti so naši kranjski Janezi, kar jih je bilo blizu, takoj preudarili, da bi bilo treba plačati gospodu korporalu za zaljubljeno pismo najmanj trikrat toliko, kakor doma, in so zato forej na tihem za-se še jedenkrat obljubili trepčno, večno zvestobo vsaki svoji Miki.

Takoj prve dni so poskusili vojaki vse težave napornega marša. Zaviti v visok, siv oblak cestnega prahu, so korakali v nepopisni soparici in vročini. Nikjer ni bilo nobene sence, nikjer kapljice vode, dolgo nobene vasi. — Kjer so prišli do vodnjaka, so ga hipoma izpraznili do blatnega dna.

Take razmere so se gospodu korporalu Godrnjavčku hudo zamerele; že od daleč so revskali na nedolžno Bosno in jo devali tako v nič, da so se jim infanteristi glasno smejali. Čim bolj so se ljutili stari vojščak, tem veseleje so se jim krohotali sosednji možje, dobro vedoč, da je vse dovtipno, kar pride iz ust višjega bitja, in da je torej krvava dolžnost vsakega nižjega, smejati se po vsakem zabavljivem izreku. Zlasti skromni Groga je imel vsa usta polna cestnega prahu.

Tudi to ni nikakor ugajalo gospodu korporalu, da so morali tu

ne čete, tedaj so postajali gospod korporal za hiše malodušni in so celo odločno trdili, da bo onkraj Save le res kaj . . .

In ko je stalo na prostornem bogučevskem polju nekega poznega popoldne z odkritimi glavami nad osem tisoč mož in znova priseglo vojaško prisego: "življenje dati za dom in za cesarja, ako treba," tedaj se je jelela gospodu korporalu mahoma tresti povzdignjena desnica, in mrzaj je izpreletel moža po hrbišču . . . Pogledali so Francecljuna; smrtno bled je bil . . . toda tresel se ni . . .

Poleg njega je stal Groga, krepko vzravnano, resnega obraza, bliskajočih se očij!

— Štirinajst dni po odhodu iz Ljubljane so prekorakali naši fantje jasnega poletnega popoldne brez vročine v krasnem solnčnem blešku široko Savo pri Brodu na vojnem mostu, katerega so bili napravili slovenski pionirji, in so vstopili, rešitelji bratom, rešitelji tlačeni raji, v bogato, plodno, slikovito, toda kulturno zelo zanemarjeno deželo med Uno, Savo, Drino in Dinarškimi planinami. Za pot od Broda do Derven-

tom je dolgo le tri milje, je rabila vojska v neznozi vročini skoro cel dan. Ves moker in utrujen od težavnega korakanja pod pekočim solnce, je pomagal Groga zvečer zakuriti ognje za menažo, kar se je pripodila grozovita nevihta. Silna ploha je pogasila hipoma vsako iskro. Po tolikem naporu so morali naši ljudje prebiti vso noč brez jedi v strašnem dežju med bliskom in gromom. Tri velike in jedenindvajset manjših mostov, stebre in žice vojnega brozjava med Brodom in Derventom je poškodoval ljuči orkan. — Vojni oddelki, vozeči živčez za armado, pratež in topništvo, so morali zaostati. Tedaj so se zdelani vojaki vender lahko nekoliko odpočili in sušili premoženo obleko; kmalu so bili zopet čvrsti in veseli.

"Posebno Kranjci v 17. polku "naši Janezi" — pripoveduje poročevalec iz Bosne — "in pa Istrijani v 22. polku (primorski Slovenci) so se skušali in prepevali, da je bilo veselje!"

In ko je prihajal poveljnik diviziji Viljem vojvoda Württemberg v tabor naših kranjskih fantov, so ga navdušeno vzprejeli. "Živio, živio!" so vpili vse vprek in metali kape in plašč kvišku. Vse to po neizrečno težkih marših zadnjih dveh dni, na katerih so tako izvrstno vztrajali, da je prvi dan zaostal le jeden sam vzpričo prevelikega trpljenja, drugi dan pa nobeden, dočim so imeli drugi regimenti polno "marodnih". Zato je torej Württembergu izredno ugajalo, videčemu Slovence vse tako "židane volje". Prijazno jim je odzdravljaval in se jim nasmihal raz konja in kar sam ni vedel, kam bi obrnil svojo žival.

Pot do Banjeluke je vodila skozi jako rodovitne, lepe, toda

popolnoma zapuščenimi z visoko travo in nizkim zelenim grmovjem na plodni črni prsti. Zidanih hiš ni bilo zlepa videti; ob cesti so stale tu in tam skromne ute in lope, iz kolcev in vej narejene, s slamo zamašene in z blatom ometane. Krojači se v teh krajih menda nikdar niso mogli stalno naseeliti: pred kočami in kolibami so pasli odrasli ljudje in otroci lezobo najrajši skoro popolnoma nagi. Pred Banjoluko, tik mesta, kjer so imeli Kuhnovci začasni tabor, so se jim prvikat prikazala turška in bosenska dekleta. Gospod korporal Godrnjavček so jih kaj pisano gledali! Mi že vemo, zakaj . . . Koderkoli so naši mimo marširali, so jih bili kristijanska raja iz srca veseli in so razoglavi molili v hvalo, da jim je Bog vender že jedenkrat poslal rešitelje izpod turške jarma.

"Presneta reč vender, vsejdeno bo nekaj, fantje, boste videli!" so prerokevali gospod korporal Godrnjavček nekega vročega dne, ko je korakal naš polk po prašni cesti zdaj gori, zdaj dol med melanholičnimi koruznimi in tožnimi, rjavkastimi, deloma že požetimi ječmenovimi polji.

"Tako-o? —?" je vprašal Groga in široko odprl oči. "To pa rečem kdaj pa, gospod korporal!"

"Kdaj, kdaj, kdaj! — Ali se mene tako vpraša? Vsega tudi — mi korporali ne moremo vedeti, permej-kukuš! Sovražnik je blizu. Kdaj, zakaj, lej ga! No — tistih naših šest bobnov in šest trobent ne bo smelo več peti na vse zgodaj pri oddaji zastav. Tam-

bur in trobar nama bosta godla druge pesnice, čudne pesnice."

Drugo jutro, zarana, je šla po taboru od moža do moža resna novica: od predstraže je prinesel lovec 10. bataljona list s poročilom, da so streljali Turki na naše ulance. S posebno natančnostjo so vizitirali oficirji možem puške in municijo, predno so odkorakali naprej v gosto jutranjo meglo.

Kar se začuje zamošel, vedno glasnejši klopot konjskih kopit in razločni ukazi. Stojčev v plitvi rupi, si nabijejo vojaki puške.

Tačas počí daleč tam spredaj prvi strel, hitro za njim drugi, tretji.

V brzem koraku hiti četa za četo, krdelo za krdelom v strmo reber proti grebenu; naši počenejo začasno v mokrem koruzju in se pomaknejo zopet naprej proti sovražniku, skritemu v neprozorni vlažni megli. Vedno živahneje pokajo turške puške, vedno gosteje zvižgajo kroglice z groznim, žahnim, rezkim, tožečim, zavijajočim zujem, lomijo stebela, trgajo lište, rijejo v zemljo.

"Groga — morda že danes!" je dejal Franceclj tovarišu, čepečemu tik njega, in se mu žalostno nasmejal. "Vidiš —"

Priletelo je po zraku in zbilo Francecljuna kapo raz glavo. Kroglica je zapustila podolgasto ožgano luknjo na njej. Franceclj je obledel, se mehanično pokrnil in se iztegnil nekoliko naprej.

Ta trenotek se je zaszvalo. Jutranje solnce je predrlo megleni par in pokazalo sovražnika na planoti zgoraj, ob robu gozda, ka-

kih sedemsto korakov daleč. Takoj so začeli naši streljati nanj.

Prav ta hip vzplava ob holmcu okrogel, belosivkast oblček. Sekundo pozneje počí prvi top naše gorske baterije, iz podolja sem se glase slovenski akordi avstrijske himne . . .

"Živio!" — "Hurá!" — "Allah-il Allah!" — navdušeni klici in grozovito tuljenje, grom topov, pok šrapnelov in pušek, ves divji bojni hrum je odmeval daleč po bližnjih tihih gozdovih.

Pet ur je trajalo streljanje na obeh straneh. Počasi so se pomaknili naši roji na vrh in prepodili vstaše, ki so pometali mnogo pušek in orožja proč in izginili za bližnjih tihih gozdovih.

"No, vidiš, Franceclj, prav dobro smo jih potipali, ali ni res?" je dejal pozneje Kozol prijatelju in se obrnil h korporalu.

"Tako se govori pri nas! Ranjenih imamo pri naši kompaniji samo štiri, slišite, samo štiri: dva lahko, dva hudo. No, bo že, bo že! Ali vam nisem vedno pravil, da ne bo nič posebnega? — Nič hudega, ne samo danes, ampak tudi jutri in petdeset let v prihodnje, ne samo meni, permej — ampak tudi vam vsem skupaj, če Bog da!"

Vzorna zadovoljnost in čista radost, katera je prevevala gospodu korporalu Godrnjavčku po prvem spopadu s sovražnikom vso dušo, jih je žalibog kmalu minila, in začeli so zopet po svoji stari navadi godrnjati nekakotako-le:

Dalje prihodnjič.

Za zunanje oglase ni odgovorštvo.

SVOJI K SVOJIM!

Važno za vsacega rojaka!

Kadar pošiljate

denarje v staro domovino

ali kadar nameravate potovati v staro domovino, ali vzeti sorodnike, ali prijatelje iz stare domovine v to deželo, obrnite se za

parobrodni in železniški listek

s popolnim zaupanjem na

FRANK SAKSER CO.

82 Cortlandt Street, New York City,

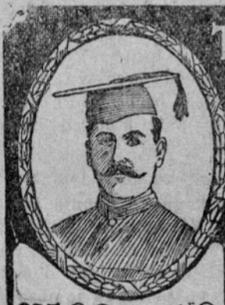
ali na podružnico

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Tisoče in tisoče rojakov in rojakinj se je že obrnilo v teh zadevah na to tvrdko, a nikdo ni zgubil centa, in vsakdo je bil uljudno in pošteno postrežen.

Kdor Vam drugače svetuje ni Vaš prijatelj in neče Vam dobro.

SVOJI K SVOJIM!

Dr. E. C. COLLINS

ustanovitelj

AKO TRPITE NA:

Zelodolne bolezni, slab prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali oko imate reumatizem, glavobolj, škropljivo, hripavost, naduho ali jetiko, črna napako, nervoznost, zlato žilo, kilo, ali bolezen pljuče, jeter, ledic nes ali oči. Napihnjenost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trabljo, neuralgija, mazulje ali lake druge notranje ali zunanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebnost, na navedeni naslov na kar Vam bode pomagano.

Poslijte 10 centov v znakmah in dobili boste brezplačno znamenito od Dr. E. C. Collinsa spisano knjigo, Človek njegovo življenje in zdravje katere je v vsakej hiši zelo potrebna.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

VERUJTE IN ZAUPAJTE SVOJE ZDRAVJE

sama onemu, kateri vam čno na belem svoje upljivo delovanje in mnogobrojne uspehe z originalnimi priznanji in pričami jasno dokazuje. Prazno oglaševanje, prazne obljube in samohvale še nikdar niso nič veljale. Ljudje naj nas sami hvalijo in priporočajo. Poslušajte resne besede naših lastnih rojakov z katerimi naše solidno delovanje, čudodelne uspehe priznavajo ter nas vam priporočajo. Zaupajmo naše zdravje samo onim zdravnikom kateri so že mnogim življenjem rešili in ne zametujemo ga mladostnim neiskusnim zdravnikom in samohvalnežem, da bi se nad nami učili in prakticirali. Slavni zdravniki od The Collins N. Y. Medical Institute kateri je največji in najslavnejši v celi ameriki, smemo reči najpriporočljivejši na celem svetu, — zamorejo dokazati preteklost katere ne najde para na celem svetu. To vam na tisoče in tisoče originalnih, javnih priznanj in zahvalnih pism jasno kot solnce dokazuje.

Berite te pisma naših rojakov in sodite sami:

Moj dragi zdravnik!

Ne vem ako še kedó na svetu ve toliko kakor jaz, kako strašno je boljčevati na maternici in ostalih ženskih bolezni.

Julija Kalman.

Moje prijateljice me niso več spoznale, tako sem upadla in me je bila samo še kost in koža. Specialisti, profesorji in zdravniki so poskusili najboljšo za mano ali vse je bilo brez uspeha in kazalo, da ni več pomoči za mene. Brez kakoga upanja sem se še na Vas obrnila in danes se počutim tako dobro kakor da bi bila prorojena. Sprejmite prosim moje najlepše zahvalo in dajte to v časopis, da moje prijateljice vejo kje da se ženske bolezni in neprilike tako čudodelno ozdravijo. Se enkrat najlepše zahvala in Vam ostajam hvaležna. Mrs. Julija Kalman, 354 E. 54th Str., New York.

Spoštovani gospod!

Dobri in slavni zdravniki od The Collins New York Medical Institute zaslužijo največjo zahvalo od trpečih in bolnih ljudi. Jaz sem se zdravila leta in leta ali mojega težkega dihanja, slabega teka prsne bolečine in srčne napake se nisem mogla rešiti ter sem postajala dan za dnevom slabša dokler se nisem obrnila in poskusila zdravjenje od teh zdravnikov. In hvala najvišjemu in njim ker so mi tako lepo pomagali. Danes po kratkem zdravljenju sem ozdravljena. Prosim, da jim izročite mojo najlepšo zahvalo. Jaz jih bodem vsem mojim prijateljicam na toploje priporočala, ker to zaslužijo. Z veselostovanjem Mrs. Karolina Kleinschmidt, 124 4th Str., Olean, N. Y.

K. Kleinschmidt

Velečeni zdravnik!

Pred nedavnim časom sem bil popolnoma pobit, duševno in telesno uničen in tudi spolne moči so me že skoro popolnoma zapustile, tako da sem brez premisleka okoli bližini in že na samomor mislil. Ko me je pa moj prijatelj nasvetoval na Vas,

Mike Polak.

sem se podal v Vaše zdravljenje in sem sedaj naj srečnejši mož na svetu. Vi ste napravili čudež nad menoj, radi tega Vas vsakemu rojaku v takem položaju kod sem jaz bil najtopleje priporočam. Antony Bartasevich, 27 Hutchins Str., Batavia, N. Y.

Moj dragi zdravnik!

Vi ste me tako dobro ozdravili moje telesne bolezni in spolnih slabosti, da ne morem najti dovolj hvaležnih besed za Vas in za Vaše hitro ozdravljenje in do broto katero ste mi skazali. Vzamen si prostost da Vas najsrčnejše priporočam vsem mojim rojakom kod najboljšega in največjega zdravnika, katerega namen je ozdraviti vsakega bolnika in si pridobiti prijatelje po celem svetu. Z spoštovanjem Mike Polak 358 Helen Str., Mc. Kees Rocks Pa.

Mike Polak

140 WEST 34th STREET NEW YORK, N. Y.

Uradne ure, za osebne obiske so: Vsak dan od 10 do 5 ure popoldan Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 popoldan. Vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 291, Salida, Colo.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11316 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St. Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St. Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11316 Fulton Avenue, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1346 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatve) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja vsako zadnje sredo v mesecu.

SPOMINI...

Po pripovedovanju bivšega
fratra.

Z. M. L.

I.

Star sem že in spomin me zapušča, a kljub vsem nadlogam se še dobro spominjam vseh dogodkov in lastnih doživljanj, ki sem jih doživel kot novinec pri frančiškanih na sv. Gori.

Ne vem, kakšno skrivno nagajanje sem imel takrat, ko sem stopil pred očeta in mu razodel, da mislim stopiti v red kozlov pri frančiškanih.

Najbrž je bila to samo otroška snedenost, ki me je naganjala k polnim skledam frančiškanskim. Zastonj so bile materine solze, zastonj očetova kletev, vztrajal sem pri svoji trmoglavosti in postal sem kozel pri očetih frančiškanih na sv. Gori.

Na sv. Goro sta me spremila mati in moj mlajši brat.

Do zadnjega trenutka je upala moja mati, da mi izpreobrne moje trdne nazore, a zaman.

Zaprta so se vrata samostanska za menoj in na večne čase sem bil ločen od tega ljubeznivega sveta, postal sem služabnik Gospodov iz gole ljubezni do polne skleda na mizi! A gnala me je kolikortoliko tudi vera, ker tedaj sem bil še deloma veren človek.

A takoj, že prvi dan, so me obhajale črne slutnje.

Komaj sem stopil v samostan, že sem zapazil lepo Tržačanko, ki se je smukala okoli vrat.

Teden dni sem bil kakor na pozikušnji.

Ko je pa pretekla ta preizkušnja, so mi dodelili novo frančiškansko kuto s čisto novim belim trakom.

Obkel sem se v to čudno opravilo in se vstopil pred ogledalo.

Držal sem se na vso moč sveto in pobesil svoje angeljske oči. — Sam sebi sem se zdel velik pred bogom in pred ljudmi.

Nato sem ravno stopal proti celi našega prefekta. Z zavistjo so me ogledovali starejši očetje in kozli, češ: že zopet eden! Eni pa so prevzeto stopali mimo mene: "Mlad je še in nedolžen, a mi smo stari lisjaki."

Poniževalno me je pogledal iz zamazanih oči oče prefekt in dejal z osornim glasom:

"Veš, kaj si storil, sin moj?!"

Jaz sem molčal.

"Poglej, stopil si v naš red, postal si služabnik najvišjega, edina tvoja dolžnost je služiti njemu po strogih ukazih. Tebi podelim gospodarstvo v zakristiji in cerkvi; tam boš gospdar. Glej, da boš imel v redu blagajno, odiraj ljudstvom, a vse le večjo božjo čast, ad maiorem gloriam Dei! Idi!"

II.

Odslej sem bil gospodar v cerkvi in zakristiji. Službo sem opravil redno, vstajal prvi, le-

gel zadnji in kimalu sem bil ljubljene vseh sobratov.

A kakor povsodi kjer vlada sreča, poseže tudi vrag s svojimi dolgimi prsti in jame kaliti mir v moji duši!

Da, in prav je storil, ker pripeljal me je na pravo pot, na pot resnice.

Bila je ura polenajst zvečer. V cerkvi sem že davno vse pospravil, a imel sem nekaj opravka s knjigami v zakristiji. Postajal sem zaspan, popustil sem delo in se napotil spat.

A kar začujem na hodniku lahnen ropot in obenem šepet.

Oprezno po prstih sem se bližal šepetu.

Kdo naj bi čul?!

In glej! Na hodniku, pod podobno matere božje, je sedel resni naš prefekt, na kolenih pa je zibal lepo Tržačanko.

Nič več ni imel tako strogega obraza, držal se je sladko in poljuboval sladko bitje v naročju.

"Kaj ljubiš samo mene?!"

"Da, samo tebe, ljubi prefekt, ali kdaj mi prinesesh lepe uhane, kakor si obljubil?!"

"Vse dobiš, vse, draga moja, ali toliko potrpi, da dobim denar, ki ga zvesto čuva naš novi kozel!"

"Pa zal dečko je ta novi cerkovnik, često sem ga že pogledala, a vedno je povsili svoje mlade, lepe oči!"

"Le pusti ga, le pusti," jo zavrne hitro ljubosumni prefekt.

A meni pa je postalo pri srečanju tako gorko, splazil sem se nazaj v zakristijo in odtod po drugi poti v svojo celico.

Tisto noč nisem zatislil očesanih za trenotek, vedno mi je prihajala pred oči podoba prefekta s Tržačanko na kolenih.

Vstal sem zgodaj v jutro in prišel z delom kot ponavadi.

A delo ni šlo od rok, zopet in zopet so mi šumele po ušesih besede:

"Pa zal dečko je ta novi cerkovnik, često sem ga že pogledala, a vedno je povsili svoje mlade oči!"

Z resnim obrazom, polnim svetosti, je prikoral v zakristijo prefekt. Kdo bi mislil, da je ta tisti, ki je včeraj pod podobo matere božje lomil najsvetejšo prilego svojega poklica.

O kolika hinavščina!

Dan za dnem se je manjšala moja vera.

III.

V samostanu je bil vel memih, svet in dober. Njemu sem edino še zaupal. Bavlil se je v večjem le s fiziko in mineralogijo. Ni bilo kamenčka, ki ga nebi ta učeni gospod poznal in delal je fizikalne eksperimente, da se mu je čudil ves samostan.

Vsak teden je prihajala k njemu njegova mati in nekoč sem opazil, da ji je pri odhodu stisnil v roke nekaj zavitek!

Zopet novo vprašanje za mojo radovednost!

Sedel sem v izpovednici in brisal leseno mrežo pri linici. Pri-

naprotnem oltarju je klečal kmet ves zbeگان in obupan. Kar prikora po cerkvi navzdol prej imenovani pater.

"No, oče, kaj pa vi tak zbeگانi!"

Kmet se obrne in pogleda z svetim pogledom patra.

"Hvaljen bodi, Jezus Kristus... prečastiti gospod, suša je grozna, in tu molim že celo uro, da bi milostjivi bog poslal malo dežja!"

"No, oče, to se morate obrniti na Mater božjo, ta vam pomaga v vsaki sili. Plačajte tu meni za sveče k Marijinem oltarju 5 gl. in kmalu dobite dež!"

Hitro je posegel kmet v malho in naštel patru na roke 5 gl.

Tako je bilo rešeno težko vprašanje: Kaj je v zavitku?

Na njegove stroške se je živela cela njegova rodovina.

Prišlo je cerkveno žegnanje. — Tedaj so moji sobratje javno prodajali odpustke, kakor prodajajo na živinskem sejmu. Čimboljše je bil obleden, tem dražje ga je zaračunal. Denar pa se je porabil baje za sveče k Marijinem oltarju.

Stal sem pri vratih in gledal ta početja in nekaj mi je dejalo:

"Ne, prijatelj, tu ni zate, go ljufaj lahko brez kute. Na drugi pot!"

A ravno, ko sem delal tako dobre sklepe, začujem one sladke besede:

"Ta zal dečko je ta novi cerkovnik..."

In zopet so bili vsi sklepi uničeni, ker jaz sem se blazno zaljublil v krasno Tržačanko!

Nič več nisem povsili svojih lepih oči, ako sem jo srečal, da, priznam, še celo nasmehnil sem se ji!

Kdor se še spominja, kakšna je ljubezen osemnajstletnega fanta, ta gotovo ve, da tudi skozi meniško kuto lahko pridere žarek idealne ljubezni.

Hodila je sama po vrtu. Dolgo sem jo gledal pri oknu, a kar se me poleti misel:

"Stopi tja doli in povej, da samo za njo bije tvoje sreč!"

In že sem stal na vrtu. Boječ sem se ji približal, vrgel sem se na kolena in jel bridko jokati, a ko se ozrem kvišku: je ni bilo več!

"Gorje meni nesrečniku!"

Sem mislil tedaj, a dames sem že izpremenil svoje misli!

"Zreti moram, kako drugi uživa cilj moje ljubezni, kako go ljufajo moji sobratje te uboge kmete in končno biti še nesrečno zaljubljen!"

IV.

Takoj sem se priglasil pri prefektu, da me boljše noge, da ne morem opravljati svoje službe, da sem potreben počitka in končno, da bi rad izstopil iz reda.

Vse to mi je bilo kot novincu še vedno dovoljeno.

Z očetovskim pogovorom mi je branil prefekt, češ, da ne vem, kaj delam, da sem mlad in neizkušen, da ni lepšega poklica na svetu, kot biti večerni služabnik Najvišjega.

Da, ljubi prefekt, tebi je bilo prijetno; zibal si pod podobo Matere božje mlada dekleta, dobro si jedel in pil, a jaz pa da bi gledal to in sline naj bi se mi cedile!

Eno samo leto sem bil v samostanu, šel sem noter kot veren kristjan, a ven pa kot brezverec.

Stvari, ki se gode za samostanskimi zidovi, vzamejo najvernejšemu prepričanju, kdor se noče namreč pomešati z njimi v blato!

SUEŠKI PREKOP.

Zadnjič smo priobčili podučno razpravo, kako so narodi začeli životariiti in posebno, kako so skrbrili za ceste, ladje in kar služu prometu. Ker je Sueški prekop svetovno znan in pride večkrat pogovor o njem, je prav, da čitatelji čitajo razpravo. Če bo mogoče privedemo v prihodnji izdaji tudi zgodovino Panamskega prekopa.

Sedaj je preteklo 50 let, kar se je začelo delo za Sueški prekop, ki je tako velikanskega pomena za svetovni promet. Že v prastarih časih so se ljudje bavili z mislijo zvezati Sredozemsko morje z Rdečim morjem in štiristo let pred Kristom so Egipčani napravili prekop med reko Nil in Rdečim morjem, a tekom časa ga je zasul pesek. — V šestem stoletju pred Kristom je bil zgrajen nov prekop med reko in tem mor-

jem in je služil prometu približno 500 let, a tudi ta pot je bila pozneje zanemarjena. Sedemsto let po Krstu se je še enkrat zvezala reka in morje, a ta prekop so zasuli iz neznanih vzrokov. Skozi 1100 let od tedaj ni bilo nikakršne vodne zveze več med Sredozemskim in Rdečim morjem. — Podjetnim duhovom tudi pozneje ta misel ni dala miru, a do izvedbe le ni prišlo; tako je n. pr. tudi Napoleon premišljeval, kako bi se dala urediti, a inženir Leper, kateremu je poveril raziskovanje, je označil načrt kot neizvedljiv, ker je pomotoma izračunal, da morska gladina Rdečega morja leži 9.908 metrov višje od morske gladine Sredozemskega morja, da torej direktne zveze med morji ne more biti. Ko se je pozneje dogladilo, da je to mnenje zmotno, so se zopet začeli lotevati načrtov. Od leta 1847 do 1855 je preiskal avstrijski podanik Negreli z velikim uspehom ozemlje, po katerem naj bi se izpeljal prekop. Imenovan je bil za glavnega nadzornika vseh del za Sueški prekop, a smrt ga je prehitela še predno se je bil zamogel lotiti dela. Ta mož zasluži, da se ga s častjo spominjamo ob praznovanju petdesetletnice Sueškega prekopa. Navadno se namreč imenuje le ime Francoza Ferdinanda Lesepsa, ki je načrte prenovil in izpeljal. Leseps je prišel leta 1854 na povabilo kralja v Egipt ter je že čez dve leti izdal knjigo o svojem raziskovanju. Leta 1856 je dobil koncesijo za zgraditev prekopa in je nameraval s pomočjo egipčanske vlade izpeljati svoj načrt. Tedaj pa so se oglašili Angleži čes, da je to nova konkurenčna pot na morju, ki ima namen škodovati njihovem pomorskem prometu in preprečili so podporo. Leseps pa se ni dal oplašiti, sklenil je zgraditi velikansko delo s privatnimi sredstvi. Njegov tozadevni oklic je našel nenavaden odmev, 200 milijonov kron mu je bilo takoj stavljenih na razpolago, in tako je pričel delo. Tudi kečve je pokupil mnogo akcij, da je omogočil podjetje. Družba podjetnikov je dobila za dobo 99 let pravico do izključne uporabe prekopa, po preteku tega časa pa postane podjetje last Egipta.

Pogumemu možu so se stavile vsakovrstne zapreke, ki pa jih je vse premagal. Tako so n. pr. za dobavo pitne vode za 25.000 delaveev, leta 1862. morali uporabljati od 1800 velj blodov, ki so jih imeli na razpolago, 1600 za prinašanje vode in stroški za dobavo vode so znašali 8000 frankov na dan. Prekop, ki ima dolžino 160 kilometrov, širine od 60 do 100 metrov in je globok 8 metrov je bil dogotovljen 18. marca 1869 leta. Veljal je 380 milijonov frankov. Otvoritvena slavnost, katere so se udeležile vse kulturne države, je bila tako veličastna, da je veljala samo kečiva 20 milijonov frankov.

Podjetje se je izplačalo. Že v tretjem letu obstanka je bilo dobička 1.6 milijona dolarjev in danes nese prekop že 50 do 70 milijonov dolarjev na leto. Prekop se je po zneje moral še poglobiti, kar je veljalo okroglo 100 milijonov, globok je sedaj 9 in pol do 10 metrov. Danes niso Francozi več gospodarji prekopa. Angleži so si, ko je bil kečiva v denarni stiski, z nakupom njegovih akcij pridobili skoro ves upliv na prekop in so si osvojili s tem zopet del svetovnega gospodarstva.

ZAHVALA.

Claridge, Pa., 15. julija, 1911.
Zahvala s katero potrjujem prejem svote \$100.00 reci: sto dolarjev, poslana po Math Batic, katera svota je bila nabrana kot dobiček od veselice "kadilnega kluba slov. fantov v Roek Springu, Wyo.", kot pomoč slovenskim štrajkarjem Westmorelanda, kateri so brez dela in najbolj potrebni. Svoto sem izročil John Mlakarju, kateri bode gledal, da se pošteno razdeli. — Kakor znano, se štrajk še nadaljuje, to je, oni kateri so na črni knjigi in tisti, kateri se ne morejo nikamor pomagati. Štrajk je prekliran začasno toda 1. aprila stopimo zopet v star boj. Prva vest, da je štrajk zgubljen je napravila zelo slab utis na vse. Ker angleški listi so tolmačili po svojem kakor jim je bolj kazalo. Ni čuda, da so mnogi radi tega prišli skoraj do obupa. Podpora od

Pijte najboljše pivo
Edelweiss
Peter Schoenhofen Brewing Co.
PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

SLOVENSKI IN HRVATSKI JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ.
Sprejema tožbe. — Zagovarja in tolmači na sodnji. — Zahteva in iztirja odškodnine od kompanije za ponesrečene pri delu. — Dela pooblastila, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaščine, dolžna pisma, itd. — Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa v notarsko stroko spadajoča dela. — Cene vedno zmerne.
Matija Skender
5241 Butler Str., Pittsburg, Pa. Bell Phone 7-R Fisk.

unije še dohaja, pač pa ne vemo kako dolgo, dasiravno je bil glas internacionalnega odbora, da ne dobimo nobene podpore več.

Kakor znano so rekli ljudem, da naj si vsak po svojem, kakor ve in zna, delo dobi. Kompanije dobro zbiraajo. Pred vsem se mora baje podpisati, da mu se vzame 20% od zaslužene plače, katera svota, ako zaštrajka 1. aprila — zapade kompaniji! Res srednjeveške razmere, pa kaj se hoče, nič ni za pomagati ako hočeš ali nočeš, moraš!

Srčna hvala še enkrat darovalcem. Prišel bode že čas, naj si bomo do tle tu ali tam, da vam bomo povrnil v vaših morebitnih nadlogah.

Pozdrave na Slovence!
John Batic.

Plin v telesu.

Ostaja plina v telesu je znak velik nepravilnosti in gotovo tudi velikih bolečin. Strogo in edino uporabno zdravilo za take slučaje je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki spravi v tir neredno prebavo, izčisti popolnoma vse organe in jih drži v poziciji, da redno delujejo za celo telo, kar je pri človeku prva stvar, če hoče reči da je zdrav. Priporoča se ga tudi v boleznih glavobol, jetrih in pljuč, kakaj njegov učinek je tako velik, da drži cel sistem v perfektnem stanju. Ozdravi krče, da takoj olajšava za glavobol in ubije po rednem zavijvanju takoj vse neprijetne počutke trebuha in želodeca; hitro ozdravi pojave revmatizma, bolečin v hrbtu nervoznost, zgubo apetita. Za redno prebavo, dobro delovanje mišic in za zdravo kri jamči v vseh slučajih to zdravilno vino. Za dobiti v lekarniških prostorih. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

NAZVANILLO.

Dne 30. januarja 1911. je bil po nesreči ustreljen Anton Bizjak, rojen 15. oktobra 1872. v vasi Sv. Peter (Königsberg), občina Razboj, okraj Selo, Štajersko Avstrija. Omenjeni je bil član podpornega društva št. 33 v Livingston, Ill. spadajočega k Slovenski Svobodomiselnim Podporni Zvezi v Chicago, Ill., in zavarovan za \$500.00. Ker pa ima prej omenjena organizacija še za izplačati po preminulem \$450.00 neznanim sorodnikom dedičem, prosijo glavni odborniki Zveze, da se stariši ali sorodniki zglašijo pisмено ali ustmeno pri glavnemu tajniku.

Jos. Benko, gl. taj.
11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

N. B.: Se prosi zaponatis te izjave v listih v stari domovini.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobil mazel in gorak prigripek. : Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave. delik Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte. Ženitve in zabave.

SALOON

Z lepo urejenim keglisčem in sveže Schoenhofen pivo priporoča
ANTON MLADIČ,
2348 Blue Island Ave. Chicago.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagu je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborno Schlitz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcom piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK
1870 Blue Island Avenue
vagal 19. ul.

Irgovina s novodobnim obualmo

Vstanovljena leta 1888

Velika zaloga obuval najnovjše kako-vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Bank.

ODVETNIK PATENTI

CARL STROVER

(Sobe šte 1009)

140 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

TEL. 3969 MAIN

SVOJI K SVOJIM!

Prva in edina slovenska trgovina te vrste v Zed. državah. Velika izbira ur, veriže, društvenih prstanov; razna izbira srebrnine in zlatnine. Pušk, koles, gramofonov in slovenskih plošč, peči, itd. Pišite po lep ilustrovan slovenski cenik, katerega pošljemo zastonj. (Pri naročilu omenite ta list.)

A. J. Terbovec & Co.
Nasledniki:
Derganc, Widetič & Co.
1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

Avg. W. Ramm

pogrebnik in balzamovač,
tapetnik in podobar

921 N. 6th St. SHEBOYGAN, Wis
Zastopnik: FRANK PUNGERČER

GOSTILNA

J. J. Vodak in sinovi

1825 Loomis St. cor. 18. Piac
Dvorana za zabave in zborovanja.
Tel. Canal 1386.

SLOVENCI POSEKAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborno importirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.
CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in najreč vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY) WEEKLY
Published by M. V. KONDA & CO.
2020 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.
Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

NAŠA PODPORNNA DRUŠTVA.

Podporna društva S. S. P. Zveze stoji na posebnem stališču. Iz vsa gotovostjo lahko trdim, da je vsaka konvencionalnost ravno pri podpornih društvih Zveze odpadla.

Že pri vpeljitvi sem takoj zapazil fin sistem. Ker sem bil od društva št. 1 tudi povabljen, naj kaj spisem za društvo in o društvu, kar sem tudi rad sprejel, je prvo kar bom govoril: sistem društva. Torej, že pri vsprejemu v društvo sem opazil za novostopivšega člana veliko prostost v vsah ozirih; pri zdravniku isto. Povedal starih, za kakšno boleznijo je umrl oče, potem distiliranje vode, in vse je bilo pri kraju.

Upeljitev v prvo sejo tudi brez vseh konvencionalnosti. Priseganja skoro nič, obljub malo, zahtevalo se je od mene le zvestobo društvu in da se zadržim kot človek in da društvo in uradnike v njihovem delu podpiram. To je bilo končano in brat predsednik me je pozival naj se vsedem. Prvo kar človek težko pričakuje je to, kak ton se ima v društvu in kako se govori. Pri dr. št. 1 je to v resnici "einfach". Nič tistih visokih izrazov, nobenih tituliranj ne tja, ne sem; vse je slo in gre svojo naravno pot, kot pri govorjenju v hiši ali pri prijatelju.

Že prvi dan, ko sem bil upeljan pri seji, sem posegel v debato. — Saj je bilo pa v resnici vse tako priprosto in člani inteligentni, da sem si rekel, da ker sem v to društvo vstopil, mi ni žal; našel sem ljudi. Seveda, ni tudi vse popolnoma pravilno in povsod se pripete male ali večje napake, toda na to se nesne preveč gledati, če je drugo vse pravilno.

Kaj pa mora biti v resnici za en duh v podpornem društvu, posebno v podpornih društvih Zveze? Prvi pogoj, da se društvo razvije, razširi in dobi dober glas v narodu je to, da vrže od sebe vse tiste ničvredne male predsodke, kot jih imajo navado gojiti in rediti po drugih društvih. V tem je pri Zvezi, oz. pri dr. št. 1 S. S. P. Zveze, Rubrikon prekoračen. In to mene veseli, in vsakterega, ki ve, kaj je potrebno, če se hoče doseči, da društvo postane to, kar mu je namen.

Priporočal bi bratom, da z vsemi silami delujejo na to, da bo prostost govora velika. V tem, da vsak brat lahko natanko in brez strahu lahko pove svoje misli, je velikanskega pomena. Tiraniziranje od strani predsednika je posledica razcepjenj bratov, to zadnje ni pri društvu št. 1 mogoče, ker ima društvo za predsednika moža, ki se mu ne pristransko uradovanje nemore očitati, to mi bo vsak pripoznal. Vidimo torej, da je edino pravilno, da ima društvo za uradnike le najbolj zmožne brate, ker inteligentnost in nabrazba je tudi v Ameriki prvo.

Zapazil sem tudi, da je posebno tajnik vsacega društva članom posebno na srečo. Malo tajnikov je, ki ne bi doživeli na svojo sebo "kikanja". Kikanje pa je slaba reč. Priporočam torej tajnikom društva, da se vadijo v potrpežljivosti. Imamo namreč mi vsi to lepo navado, da vse, kar se pripeti nepravilnega v društvu, pa lepo zvrnemo na "gl." tajnika. V tem slučaju ima dr. št. 1 S. S. P. Zveze mlado moč, ki, če se mu pustilo razviti se, postane za celo društvo vporabna, delavna moč. Ne sme nas namreč močiti to, da je tajnik akcent an-

gleški, nič ne stri, srce je le slovensko!

Vestno delo tajnika je le tedaj mogoče, če mu gre celo društvo na roko, tajniku posameznih društev mora biti tudi glavni urad na roko. Kar se tiče drugih uradnikov velja skoro isto.

Mi vsi se moramo čutiti kot v resnici pravi bratje. Kadar smo pri seji, smo pri seji in ni drugega. Pozabiti moramo popolnoma naše zasebne stvari. Kar se je dogodilo med kakim bratom izven seje, ne spada na sejo. Sva lahko sovražnika, se na cesti ne pozdraviva eden drugega, pri društvu, pri seji sva pa le brata. Če bi ljudje hoteli to vzeti naznanje, bi bilo stokrat manj preprirov pri društvih. Enakost duha je potrebno za razcvit društva. Bratstvo naj vlada v resnici in ne samo na papirju. Če hočemo, da se naše društvo razvije v močno organizacijo, potem je absolutno potrebno, da med nami samimi prvo vlada mir. Kregaš in priprav se lahko doma ali v salnu, pri seji pa to ni na mestu. Ljudje se vedno radi povprašujejo, kaj je društvo že doseglo? Količino ima članov. Kako se deli podpora? Kakšna sloga je med člani? Če se samo na eno vprašanje nemore povoljno odgovoriti in na druga tri z lahkoto, je že težkoča, če dobimo novega člana v svojo sredo, ali ne. Zatorej: zadržimo se kot ljudje, kot bratje v resnici, kot člani, ki nam je procvit društva vedno in povsod na srečo — in uspehi ne izostanejo.

Pa še nekaj bi tu rad omenil. Za društvo je velikega pomena, kako postopa z bolniki in kako vrše svojo dolžnost bolniški obiskovalci.

Vsak bolniški obiskovalec naj gleda, da se dostojno vede, in magari če pride k postelji svojega lastnega brata. Obiskovalec naj gleda na to, da bolnika s svojim obiskom razveseli — ne pa nasprotno. Če se pride k bolniku v hišo, ni potreba "za pir dajat". Najgrje pa je to, (smo čitali in slišali nekaj mesecev nazaj) če bolniški obiskovalec igra ulogo policaja. Bolnik potrebuje trošta in ne briča!

Če je to članom in bratom po volji, pa se prav rad še kedaj oglasim!

IZ STARE DOMOVINE. (Konec.)

Naš slov. kmet se po večjem nič ne razmišlja v vsem tem in ko pridejo volitve, voli tiste — katere mu napiše njegov duhovnik na volilni list, on voli iste, ki pomagajo kat. duhovniku, da lahko sedi na dobrem mestu v vladni hiši in gleda, da se mu kaj koristi po novih postavah ne odvzamejo, da se kaj po njih ne vravna, da bi se ljudstvo kaj več učilo, več pridobilo gospodarskih zmožnosti, ker to bi škodilo. Ljudstvo pri volitvah nebi farovških poslancev volilo, ampak može iz delavske — kmetске mase, o katerih bi bili prepričani, da morajo skrbeti za svoje in tako za koristi vseh drugih sodelavcev, ljudi iz istega gospodarskega reda. Naš kmet se malo šola. Kar v cerkvi sliši, to je bil ves njegov nauk dozda. V cerkvi pa sliši le, da naj voljno trpi, da bo na drugem svetu dobil plačilo, v cerkvi sliši le, kako hud je bog, ki že na živih kaznuje kako pregreho in še celo na potomcih. Duhovniki boga tako slikajo in zraven vice in pekel, — in naš neveden kmet se boji in uboga najmlajšega kaplana, ki uči, da je božji namestnik, da je več kakor cesar, bog, ker zna grehe odpuščati. Vse je po naukih kat. duhovnika greh, kar bi kazalo tako živeti, da človek na tej zemlji dobro živi in bogu prepušča, kar hoče biti po smrti, vse je greh po teh naukih, kar bi ugled, gospodarske koristi duhovnika krajšalo, naglavni greh pa je, ako se ne voli duhovnika ali njegovega posvetnega priporočena-hlapca za poslanca. In nekateri može in posebno ženske na kmetiji to neumnost verjamejo. Odveze ti ne bom dal, s temi besedami agitira kat. pop pri nas, in s temi znanjue. Kmet ne ve, da so grehi v vsakem času drugačni. — To je tako: Ko ljudje v družbah živeti začnejo, si morajo življenje tako uravnati, da je mogoče družbeno življenje. Posamezen družabnik se mora odpovedati marsičem, kar bi rad storil, pa ne gre, ker

bi motilo življenje družbe. Ne ubijaj, ne prešestvaj, ne kradi, ne pričaj po krivem itd. take prepovedi nastajajo v družbenem življenju. In prestop takih prepovedi je greh. Včasih usmrtnitev otroka pri in po porodu ni bilo prepovedano, ni bilo greh, tako ne odpravljene človeškega sadu iz matere. Prešestvovanje ni bilo greh, ko je bilo veliko več moških, kakor žensk, ko so ženske se udajale več moškim. Indijanci so drugače živeli kakor zdajšnji beli Amerikanci. Indijanske družbe kažejo še človeka na nizki stopinji razvoja gospodarstva in omike. Omikanejsi narodi imajo kot greh, kar prejšnji niso. Torej greh znači prelomitev kake postave, ki so jo ljudje dali, da se drži ljudstvo po njem. Tisti pa, ki so postave v prejšnjih davno minulih časih dajali, se pa niso držali istih. Kat. duhovnik je vsak dan grešil in še greši, dosti je še postav v naših državah, katere sta on in graščak dala sebi v prid, katerih se pa ne držita ta dva "prijatelja ljudstva".

Naše dobro slov. ljudstvo pa misli, da so vse postave od boga in tedaj tudi vsak prelom postave greh proti božjim postavam, katere to bog enkrat kaznoval. In dasi kmet ne greši dosti, včasih ped zemlje sosedu odorje, ali pri kupčiji kupca nasnuka, — v drugem pa je malo najti greha. Ali njegov duhovnik je iznašel toliko grehov. Kaj človek še tako pošteno živi po postavah države, dežele, občine, duhovnik bo vedno še našel posebne grehe. In ženske so polne "grehov". Kat. cerkev smatra žensko za nečisto. Nobena cerkev ni ženske tako ogrdila, kakor katoliška. Gromače, na katerih so se zažigale skozi srednji vek in še do pred 150-timi leti ženske, na katere se je zvrnil sum, da imajo kaj opraviti s hudičem, so gorele na njih, ko so bile prej najhujše trpinčene. Hudič je tudi iznajdba duhovnika, ki ima veliko ulogo v življenju našega kmeta. Hudič je prikazen vseh veroizpovedanj, on znači hudobijo na svetu. In to naše kmetstvo ženstvo veruje vse in duhovnik ga ima, kakor ga hoče. In ob volitvah mora na ukaz duhovnika naša ženska moža pripraviti, da voli — kakor hoče farovž. Torej je razumeti, kaj pomeni, ako duhovni agitator volileu reče, da mu grehe ne bo odpustil.

Po večjem so naši duhovniki sinovi kmetije, ki razumevajo dobro, kako kmet misli, čustvuje, česa se kmet boji, ko ne razumeva prikazni v naravi, ko misli, da mu bog pošilja vse nadloge in da se je treba vedno spravljati s tem "trdim" bogom, vedno ga usmiljenja prositi in je treba darovati mu vse najboljšje in njegovim ministrom svetnikom in njegovim uradnikom, duhovnikom na zemlji. Ti duhovniki tudi dobro vedo, da se kmet boji zameriti se duhovniku; on zna grehe odpuščati, sam bog mu baje je dal to zmožnost, sebi pa si jo odvezel. — Pravijo, da imajo v farovžih črne bukve, v katere zapisujejo imena istih, ki se ne udajajo duhovnikom v sem in da nasledniki še otroke takih črno opisanih sovražijo in jim škodijo. "Farja beži, skrie odreži, od njega beži, je slovenski pregovor." In tako se ne upa naš kmet kaplanu ali župniku povedati, ko zahteva volilni listek, da bi volil po svoji volji. Naši kmeti se nič pred volitvami ne shajajo, da bi se sami posvetovali, koga bodo volili. Skličejo jih duhovniki v farah vkup in jim tam predstavljajo skriča ali duhovnika, za katerega imajo oddati glasove, včasih pa tudi to ne. Naš kmet mora voliti farovškega hlapca, če bil isti tudi največji šnopsar, — tudi prav grdo kuharico; ako duhovnik velevalo tudi kak štor. Ta ubogljivost je zvezana s praznovestvom, katero kat. duhovnik zraven pametnega verskega nauka uči.

Ali letos se je pokazalo, da nimajo duhovniki na kmetiji več vse ubogljivosti kmeta pod svojo komando. Kmeti so v nekaterih krajih volili kakega kmeta. — V tem oziru so štajerski Slovinci bili jaki. Dasi niso zmagali proti farovškim poslaniškim kandidatom, oddali so za svoje kandidate vsaj polovico vseh glasov. — Na Kranjskem so na Dolenjskem dobro revolturali proti farovžu, tako v mokronoškem, krškem okraju. Bela Krajina je še trdno farska, pa ne celo, že se tudi tam

spodkopuje moč farovža. Na Goriškem vstaja kmet in se postavlja proti farovžu. Socialni demokrati pa so na Slovenskem pri tej volitvi postavili precejšnje število svojih volilev na volišče. Že niso naši delavci več neznanji in kot volileci nevpovestevani ljudje. V idrijskem mestu je letos izvoljen za župana socijalni demokrat. Na vsem Avstrijskem je to prvi slučaj v mestih.

Slov. meščani so v Ljubljani dobro držali in so slov. liberalci v zvezi s socijalnimi demokrati zmagali dobro proti zvezanim slov. klerikalcem in Nemeem. V drugih kranjskih mestih združeno volijo meščani s kmeti in farovški kmeti jih preglašajo. V mestih in trgih na slov. Štajerskem pa še vedno zmaguje Nemeec, tako na Goriškem, v Trstu, v Istri Lah. Zmagnali so na Slovenskem na kmetih sedaj še farovški, ali letos je pokalo pod streho farovža — v prihodnje bo več in enkrat tako, kakor v luteranski dobi na Slovenskem pred 350 leti. Malo je kmetov, ki bi v sreču ne bili nevoljni nad duhovniškim vmešavanjem v posvetne stvari, malo jih je, ki bi se ne jezili na tem, da kmetom duhovniki ne puščajo proste volje, večina uvidaja, da ni dobri volji za kmetске poslance tiste, ki so enkrat jemali desetino, si delati dali in po tlakarjih, ki so bili gospoda nad tlačani. Da bi se ti ljudje čez noč premenili v prijatelje kmeta, delavca, tega ne verjamejo pametnejši naši kmeti; — ali ne upajo se zoperstaviti duhovnikom, izgojeni so v ponižnosti, v potrpljenju in bojijsi se vie, pekla, če se jim "greh" ne odvezejo, in tako lahko vlada manjšina, par sto duhovnikov milijon slov. kmetov. Kaj si ti kmeti od duhovnika vse dopasti dajo, naj pove le ta resnična dogodba:

V savinski dolini je duhovnik ljudi učil, da naj istemu kmetu, ki bo farovžu nasprotnega kandidata volil, roke na parah tako denejo, da bo sebi fige kazal. Takih svjn-duhovnikov je več po Slovenskem; naše kmetstvo ljudstvo to potrpežljivo prenaša.

Na Dunaju so imeli zadnja deset leta takozvani krščanski socijalisti prevago pri volitvah. Ti so se vedno več izkazali kot prijatelji kat. duhovenstva. Letos so Dunajčani ž njimi pometli. Dunaj je pa merodajen za druge dežele; naš cesar upošteva voljo Dunajčanov; na Dunaju, kjer stanuje, hoče imeti mir in tedaj se uda stranki, ki je najmočnejša. Zda zamore drugače priti, ako ne bo naš prestolonaslednik Frane Iste, ki je velik prijatelj kat. duhovščine, drugače obrnil. —

Ali dasi se kmet ni zmagal, se še ni osvobodil farovža, koristne so pa volitve, ker zdramljajo kmeta, delavca. Agitira se sem in tje, nasprotujoče se misli prihajajo na razgovor in tedaj marsikateri kmet, delavec kaj vjame in doma premišljuje in vsaj to, da ni le za delo na svetu, ampak da ima tudi on pravico zahtevati, da se mu boljše godi, kar pa je le tedaj mogoče, ako se gospodarstvo tako uredi, da ne bo toliko sneedev, ki se redijo iz dela kmeta in obrtnega delavca, ako si delavsko ljudstvo samo odmeri svoj kos kruha.

Vsak slovenski delavec mora citati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

Na prodaj!

Elegantna gostilna na fino situiranem prostoru v mestu Kenosha, Wisconsin. Zraven obširen veselčni vrt in plesna dvorana, in dvojni tir za kegljanje. Električna razsvetljava. Z eno besedo, velikanski promet. Proda se za pošteno ceno radi tega, ker je imejitelj kupil na drugem koncu mesta svoje novo poslopje. Za pojasnila vprašajte upravnništvo Glas Svobode, 2020 Blue Island ave., Chicago, Ill.

Cenik knjig, katere se dobe v zalogi "GLAS SVOBODE" 2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Table with multiple columns listing book titles and prices. Includes sections: CANKARJEVI SPISI, KERSNIKOVI SPISI, TRDINATOVII SPISI, JURČIČEVI SPISI, KNEZOVA KNJIŽICA, TAVČARJEVE POVESTI, SIENKIEWICZOWI SPISI, STRITARJEVI SPISI, TOLSTOJEVI SPISI, VENEC SLOVANSKIH POVESTI, ZABAVNA KNJIŽICA.

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko

Društvo

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSIEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSIEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.
 ČAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 FLAŽ ČELEK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

SOCIJALNO ZAVAROVANJE NA ANGLEŠKEM

Angleška je takorekoč domovina delavskega strokovnega gibanja, in delavske strokovne organizacije na kontinentu so več ali manj posnete po angleškem uzoru. Kljub temu se je angleška zakonodaja doslej le malo brigala za delavstvo, za njega preskrbljenega za slučaj bolezni, itd., temveč je to nalogo prepustila delavskim organizacijam samim, ki so tudi dokazale v marsičem, da morejo tudi same poskrbeti za to, česa jim država ne more ali noče dati. Vendar je jasno, da samopomoč ne more zadostiti vedno in v vseh slučajih; to že iz tega enostavnega razloga ne, ker društva nimajo na razpolago potrebnih sredstev, da bi mogla svojim članom nuditi pomoči za slučaj bolezni, onemoglosti in starosti. Zato je bila Angleška prva, ki je uredila starostno rento. — Vsak 70-letni angleški državljan ima že danes pravico do rente, ki pa sicer ni bogve kako sijajna, ki pa vendar zadošča za preživljenje.

Vendar ni bil sedanji angleški zakladni kancelar (finančni ministar) zadovoljen samo s stanovnim zavarovanjem. Šel je velikanski korak dalje in zasnoval velikopotezen načrt, za splošno zavarovanje za slučaje bolezni, in validitete in brezposelnosti. — Bolniško in invalidno zavarovanje bi se raztezalo na 14 milijonov oseb, za katere bi bilo zavarovanje obvezno in poleg tega na približno 1 milijon samostojnih malih obrtnikov, za katere bi bilo zavarovanje neobvezno. Vendar država ne misli na monopoliziranje tega zavarovanja, temveč prepustila te zavarovalne posle zasebnim družbam, ki pa morajo, seveda izpolniti gotove pogoje in se morajo podvreči nadzorstvu države. Vsakemu zavarovanju podvrženemu bo na voljo dano, da se zavaruje pri tisti družbi, pri kateri se hoče. Le za one, katerih ne bi vsprejela nobena družba, se osnuje pri poštni hranilnici poseben rentni fond.

V to zavarovanje bodo prispevali: zavarovanci sami, delodajalci in država v približno enaki meri. Vendar pa ni razmerje teh prispevkov za vse slučaje enak. Eno razmerje je za moške, drugo za ženske delavce, eno za boljše, drugo za slabše plačane delavce. Pri boljše plačanih delavcih je večja kvota delavca, pri slabše plačanih večja kvota delodajalca. Prispevki zavarovancev se stekajo direktno v blagajno družb, prispevki delodajalcev in države v nalašč za to zasnovan fond, iz katerega se posameznim družbam nakazujejo primanjkljaji po gotovih pravilih.

Od tega, da država ne monopolizira zavarovanja, temveč prepustila posameznim družbam, da si pod drž. nadzorstvom konkurirajo medsebojno, bodo imeli korist le zavarovanci. Konkurenca bo silila posamezne družbe, da se bodo izogibale nepotrebnih stroškov in šablone, kar bi bilo oboje pri državnem monopolu neizogibno. Istodobno z zakonom o bolniškem in invalidnem zavarovanju je lord George sestavil tudi zakonski načrt o zavarovanju proti brezposelnosti. V to zavarovanje bodo za sedaj pritegnene le nekatere kategorije delavcev, in tudi to zavarovanje bo obsegalo

par milijonov zavarovancev. Tudi za to zavarovanje bodo prispevali: delavci, delodajalci in država. Bilo bi preobširno, ko bi hoteli navajati dalekosežne posledice, ki jih bo imela ta predloga za angleško ljudstvo. Omenjamo naj samo, da bo letna svota za pokritje stroškov socialnega zavarovanja znašala okoli 200 milijon dolarjev! Na podlagi te svote si moramo napraviti malo sliko o dalekosežnih posledicah, ki jih bo imel ta zakon!

Angleški zakladni kancelar lord George je menda prvi ministar, ki je priznal, da mora država preskrbeti za posamezne, ki so sami preslabi, da bi se zavarovali za vse slučaje usode; in on je prvi, ki hoče to priznanje uveljaviti tudi v praksi. In mi smo uverjeni, da bo imelo to posledice tudi na druge države, osobito seveda na Ameriko, ki rada kupira, kar Angleži store. Ko pride v Beli hiši na razpravo socialna predloga, smo uverjeni, da jo bo na podlagi angleškega načrta možno zboljšati v marsičem.

Kako misli o svoji predlogi lord George, je povedal v nekem govoru v Birminghamu, kjer je rekel med drugim: "Marsikateri delavec mi je rekel, da se delavec ne more odločiti, da bi se prijavil bolnega. Zakaj? Ker ve, da, kakor hitro gre k zdravniku in par dni zbira svoje moči nihče ne skrbi za njegovo družino. Ko bi to razmerje vladalo za konje in drugo živino, bi farmerji propadli. Če je obolen konj ga negujejo na vse možne načine, dokler ni zopet v redu. To ni le priznava, ampak tudi trgovski pravilo."

Če pri stroju ni kaj v redu, je to velika stvar! Morda ni treba družega, nego vijake malo potegniti in namazati, a če mu strojnik ne daje par dni počitka za popravilo, se zlomi prej ali slej, ter postaja staro železo.

Koliko kragoceneje stvar pa, nego tak stroj, je človek! Stroj ima svojega lastnika, žival svojega gospodarja in če je žival poginila, stane nova živla denarje. Povem vam kaj je potrebno v tej deželi in v mnogih drugih: V državi se mora razviti zavest, da je delavec njegova last, oni so najdragoceneje blago vsake dežele. Pojdite v Kanado in ponudite jim v eni roki milijon naših izvežanih delavcev in v drugi sto milijonov funtov šterlingov in oni ne bodo pomišljali niti za trenutek. Oni potrebujejo moža in ženo, da razvijata in pospešujeta razvoj svoje dežele!!

Potem pravi, da delodajalci ne bodo trpeli vsled svojega prispevka, ker se poviša delavna moč delavstva; govori o okrajnih zdravstvenih svetih, ki bodo osnovani v zvezi s predlogo o socialnem zavarovanju, ter nadaljuje:

"Varovanje lastnine je pri nas najpopolnejše ustrojstvo, ki so je že kedaj izmislili. Človeški možgani. Čuvarji lastnine hodijo za to, po hišah in če je pristopnik ušel njihovi pozornosti, ga preganjajo do konca sveta. S tem naj se primerja, kako se pri nas izvaja zdravstveni zakon, zakon o stanovanjih. Zdravstveni zakoni so bili že pred mojim rojstvom in sedaj imamo zakon o stanovanjih, vendar ni ne mesta, ne vasi, kjer ne bi imeli opraviti s stanovanjskimi razmerami ki so proti zako-

nu. Gotovo hočem, naj zakon čuva lastnino, ali hočem tudi, da čuva delavcev dom. Z možem, ki dobiva najemščine in rente od nezdravih stanovanj, ki more male otroke, bi želel jaz postopati kakor s skrivalcem ukradenega blaga. (Lord George bi imel potem posebno v Chicago in drugih večjih mestih Amerike obilo posla! U.). Poglejte s kako natančnostjo se čuva najemnatna lastnina. Zakaj naj ne bi življenja in zdravja čuvali z isto skrbjo, isto brezobzirnostjo, kakor lastnine? Če hočemo, da bo ta dežela uredna sijajna država, katere središče je, če jej hočemo preskrbeti v zgodovini človeštva ono mesto, za katerim mora stremeti, jo moramo pred vsem rešiti od strašnih stanovanj, ki razširjajo pogubo, bolezen in smrt v naših velikih mestih". Tako govori angleški minister!

198 KRONIC.

(Iz Št. Jerneja na Dolenjskem.)

Pisalo se je lani, da so kartajzi v Pletterjih s pomočjo šentjernejskega kaplana Kolbezna in župnika Lesjaka upeljali božjo pot "Lurške matere božje" v Rakovniku pri Št. Jerneju na Dolenjskem; poročalo se je, da je vodil župnik Lesjak veliko procesijo iz šentjernejske cerkve na Rakovnik, ki je spremljala soho lurške Matere božje k studencu na Rakovnik, kjer se je postavila na skalo ob studencu; pisalo se je, da je tam pater-frančiskan iz Novoga mesta steklenico vode baje iz Lurda, katero je poslal ljubljanski vikar Smolnikar, vtil v studenček v Rakovniku in blagoslovil studenček z asistenco župnika Lesjaka in drugih duhovnikov in poročalo se je tudi, da se je ta božja pot prišla. Tudi je znano, da so se polastili neki kmeti oskrbovanja denarja, ki so ga darovali romarji in z njim pripravili prostore za romarje ter obgradili "žegnani" studenec. Poročalo se pa je tudi, da župniku Lesjaku v Št. Jerneju ni bilo všeč, da je odbor kmetov oskrboval romarski denar, da je pa to bilo všeč kaplanu Kolbeznu, da sta se ta dva zaradi tega sprla in da je škof Kolbezna premestil v Mirno peč. Pisalo se je dalje o kmetih, ki so oskrbovali romarski denar, da so blazneža privzeli, ki je hotel "lurško Mater božjo" zažgati — in so bili zaradi tega v ječi v Novem mestu. — Znano je, da je pisal tedaj šentjernejski župnik Lesjak sodišču, da so dotični kmetje goljufi, ki varajo kmetstvo ljudstvo s studenčno vodo v Novem Lurdu in s tamošnjim Materjo božjo, — pisal, da je vse to, kar se dogaja v Rakovniku, v Novem Lurdu, navadna goljufija, sleparija, da je vsa božja pot prirejena za to, da se iz neumnih romarjev denar prislepri in ga navedeni kmeti za-se porabljajo. Župnika Lesjaka so tedaj zaradi tega koraka liberalni ljudje hvalili, ker niso vedeli, da je on sam upeljal to božjo pot in goljufanje z "lurško vodo" v Rakovniku — in hvalili so ga tudi, ko je župnik po navedeni kazenski pravdi prosil okrajno glavarstvo v Krškem, da prepove "božjo pot" v Novem Lurdu, da ukaže vse razdreti, kar se je že pripravilo. Pisalo se je, da je okrajno glavarstvo na to prošnjo župnika res ukazalo, da se ne smejo ljudje več šajjati in se ne sme več denar nabirati od romarjev. Sohe lurške Matere božje pa niso še stran dali. Enemu navedenih oskrbnikov-kmetov je diktiralo okr. glavarstvo v Krškem nekaj zapora zaradi te nove Matere božje v Rakovniku.

To zgodovino je treba v spominu osvežiti, da se vidi, kako revni so še naši kmetje. Ni še minulo leto in romarji so se vozili in se vozijo naprej k lurški materi božji v Rakovniku — in ker ni več vsled ukaza glavarstva pušice za nabiranje denarja, metali so milodare v mali studenčni rezervoar pred skalo, na kateri je soha lurške matere božje. Veliko kronic je ležalo v rezervoarju, vedno več je prihajalo romarjev in kat. duhovnik, šentjernejski župnik, je zdaj videl čas, da zopet vstopi za ohranitev božje poti lurške matere božje v Rakovniku. Vzel je kronice iz rezervoarja, — 198 jih je bilo — in izposloval pri istem okrajnem glavarstvu v Krškem, ki je v lani vso

goljufijo v Rakovniku prepovedalo, da se sme pušica za nabiranje denarja zopet pritrčiti na skalo. — Ta pušica ima močno ključavnico; škoda bi bilo denarja; iz rezervoarja ga vzame, kdor hoče . . .

"Hat der Pfaff ein Geld in Sicht, Scheut er Wind und Wetter nicht Pfaffen haben weite Aermel, Pfaffen segnen sich zuerst . . ."

Ako vidi duhovnik kje kak denar, ga ne zadržuje vreme, duhovnik ima široke rokave in sebe naprej blagoslavlja. To pa posebno na lepem kranjskem svetu, na katerem kmet še teh goljufij ne vidi, ki nosi kronice, nosi stotake v farske rokave in k temu dajejo drž. oblasti svojo pomoč. Seveda kat. duhovnik je v Avstriji sovladar. Kdo je goljuf v takih slučajih — župnik Lesjak v Št. Jerneju? — Može, ki ste videli v župniku Lesjaku velemoža, škoda da ga niste videli, ko je pobral 198 kronic iz rezervoarja!

"Slov. Narod!"

ČUDNA "MATI BOŽJA".

Vse časopise Amerike poroča o velezanimivem slučaju, ki se je pripetil v pravoslavni Rusiji, ki je po različnih verah in udarjenosti ljudstva regimentno podobna Ameriki.

V Petrograjskem predmestju Ohta živi že več let neka ženska, ki se zove Darja Smyrnov. — Ta Darja Smyrnov je še vedno lepa ženska. Ločila se je od svojega moža ter pridržala tudi otroke, katere je imela z njim. Tedaj so začeli za njo težki časi. Med tem se je spoznala z nekim trgovcem po imenu Obrihov. Oba sta si zmisli, kako bi v predmestju Ohta osnovala podružnico neke sekte, katere člani se mučijo in trpičijo. Kupčija je bila kmalu v najboljšem teku. Obrihov je imenoval sebe "kralja Davida", ona je pa avancirala za "mater božjo". — Parček je kmalu imel zbrano okoli sebe celo dvorjanstvo. Našli so se hitro "apostoli" in "preroki", ki so delali propagando za ta "sveti par". No "mati božja" se je kmalu naveličala "kralja Davida". Zato mu je pobegnila. Čemu bi delila dohodke, ki jih more dobiti tudi sama. A da si ohrani nimbus svetosti, je rekla, da je "kralj David" odšel po svetu, da moli za grehe ljudi.

Tedaj je šele začela četvrti cel kupčija. "Mati božja Ohtanska" je kmalu postala bogata graščakinja. Danes poseduje celo vrsto hiš in dvorcev, ter živi izredno dobro. V njeni hiši so se vršile verske skupščine s petjem. Ona sama je čitala sv. pismo in ga tolmačila po svoje. Pri tem so jo obdajali "preroki" in "apostoli". Med "službo božjo" so se odigravale vrlo zanimive scene. Ljudje so se začeli premikati v krogu, skakali so in upili, kakor bi bili obsedeni. Mnoge je zgrabila neka neumna ekstaza, drugi zopet so se tepli. Na kratko: Šlo je vse križem, bil je pri tej službi božji pravi kaos.

Po "službi božji" je Darja svoje vernike pozivala na spoved. — Moški in ženske, so vsaki posebej izpovedovali svoje grehe "materi božji". Med njo in možkimi so se ogiravali strašni nenravni prizori. A za vse je našla ta pohotna ženska dokaze in opravičenje v naukih svoje sekte. Ko je možkim zmešala glave, je zahtevala od njih, da so zapustili dom in ženo, ter celo premoženje izročili njej, "materi božji".

Celo pohotnost se ženske se je znorelim članom te sekte zdela nekaj svetega. Ženam in možem je zabranila vsako spolno občevarje. Ona sama pa je imela vse možke svoje sekte. Pozivov na poroke in krste verniki niso smeli sprejemati. Pri spovedi so vsi možki verniki mladi in stari bili njeni, a tega niso smeli povedati nikomur. Tudi hraniti so se morali verniki strogo po predpisih. O mesu ni bilo niti govora. Zato je pa Darja sama jedla in pila, kakor in kar je mogla. Medtem so stopili "materi božji" na rep. — Več nasamarjenih njenih sledbenikov je začelo dvomiti v njeno svetost in priobčili so ta dvom drž. pravdniku. Kolikor se da do sedaj presoditi, je Darja ogoljufala svoje vernike za kakih 150.000 kron. —

AKO ŠE NISTE, POŠLJITE NAROČNINO!

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Oceania 26. julija 1911 | Alice 5. Avgusta 1911
 M. Washington 29. julija 1911 | Argentina 23. Avgusta 1911

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
 2 Washington St., New York, N. Y.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uradije na svojim domu: od 8.—10. ure popoldne od 1.—3. ure popoldne in od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt, 814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoldne. Ob nedeljah samo od 8.—10. ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odlični zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Našo trgovino priporočamo Slovincem že trinajst let in povsod so zadovoljni z našim blagom.

Povabimo vas, da si ogledate našo

spomladansko zalogo oblek kot:

Moške površnike \$7.50 do \$25.00
 Moške spomladanske obleke \$10.00 do \$30.00
 Moške obleke za mlade \$7.50 do \$20.00
 Deške spoml. obleke \$2.50 do \$10.00

Odperto vsak večer, izvzemši sredo in petek do 9 ure.

Odperto v nedejo dopoldne.

Vogal Blue Island Avenue in 18. cesta.

Jelinek & Mayer, lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbrajega ječmena.

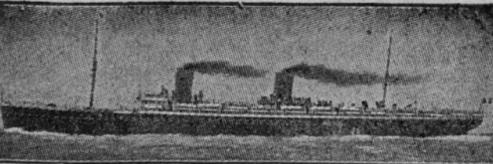
LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

Potniki tretjega razreda dobivajo brez plačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro brano in razna mesna jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Pristanišče 57 North River v 15th St., New York City

PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK. Glavni zastop na 19 State St. New York MAURICE W. KOZMINSKI glavni zastopnik za zapad, na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

RAZNO IN DRUGO

Deset resnic o pijači. 1. Pivo, vino in žganje ni za zdravega človeka prav nič potrebno. Bolnikom se včasih priporoča za zdravlje, v kolikor nakaže zdravnik. 2. Spirituozne pijače, uživane v večji meri, opijanjajo človeka, a morejo provzročiti naglo smrt vsled srčne kapi. Pivo je tembolj škodljivo, čimdalje ga uživaš. Za človeško zdravje najškodljivejše je žganje. Opojne pijače razdražujejo in razburjajo živce, pijanci pozabljajo skoraj na glad. — In vendar niso v stanju, da okrepijo telesne moči in da nadomestijo hrano. 4. Kdor pije opojne pijače, nakopava si razne bolezni: neprebavljivost želodca, upad črev, razširjenje srea, upad mozga in živcev. Sploh je pijanec vedno bolj sprejemljiv za razne bolezni kot trezen človek. 5. Spirituozne pijače so otrokom zelo nevaren strup, ker so otroški živi občutljivejši. Opojne pijače provzročajo pri otrocih razne telesne in duševne bolezni. Otroci postanejo leni, neobčutljivi in končno zreli za pijance. 6. Pijanstvo deluje v polni meri na mozeg, menjava v človeku čustva, zatira plemenite misli, zbuja takoj gabne in nečiste nagone ter privede do razuzdanosti in pokvarjenosti. 7. Pijanstvo uničuje duševne sposobnosti, je nevarno razumu in čisto privede do blaznosti. 8. Pijanstvo je zelo škodljivo za telesni in duševni razvitek potoma. Pijančevi otroci so bolehní, topi, čisto omedlevarji. 9. Pijanstvo je vzrok mnogih nesreč, hudodelstev, ubojev, samomorov. — Pijanstvo napolnjuje bolnice, ječe in norišnice.

Strela je udarila v zvonik, kjer je zvonilo klerikalnemu kandidatu. — Neki župnik v okolici Splita je ukazal mežnarju zvoniti z velikim zvonom povodom prihoda klerikalnega poslanca v vas. Mežnar je župniku ugovarjal proti zvonjenju, češ, da se bliža huda nevihta. Toda zagrizeni župnik ni hotel vpoštevati tega opravičenega pomisleka. Mežnar je moral zvoniti. Med zvonjenjem se je nevihta približala, udarila je strela v zvonik in ubila mežnarja, ki je postal žrtev zagrizene, brezobzirne klerikalne trmoglavosti.

Nov hrvaško-slovenski list v Južni Ameriki. V Rosario de Santa Fé v Argentini je začel izhajati nov hrvaško-slovenski list "Zajednica", ki si je nadel nalogo pozorno in nepristransko obveščati izseljence o vseh pokretilih v stari domovini ter na ta način podžigati v izseljencih narodni čut. List je pisan v hrvaškem jeziku in je prvič izšel 31. maja t. l.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca junija 1911 je vložilo 1431 strank K 678.430.02, dvignilo pa 1515 strank K 752.417.39. Stanje vlog koncem meseca junija 1911 K 41.528.589.41. Stanje vložnih knjižic 28.743. V II. četrtletju 1911 se je hipoteknih in občinskih posojil izplačalo K 819.997.06, vrnilo K 206.612.84. Stanje posojil K 32.522.784.42.

Rabljeva vdova in hči. Na Dunaju sta sedeli pred poroto Elizabeta in Karolina Sellinger vdova in hči ranjskega dunajskega rablja, obtoženi, da sta podložili ogenj v hiši Keršljevi, da bi se polastili dragocenosti. Zagovornik je omenjal, da razprava ni podala konkretnih dokazov za krivdo, opisoval je potem življenje obeh, katerih se je vse ogibalo radi službe, katero je imel oče, ki je bil obesil 147 oseb; radi svojega posla se je bil udal pijači ter je v pijači skušal pozabiti na svoj nelep posel. Obe sta bili oproščeni.

Prvi raski dreadnought je bil spuščen v morje 29. pr. m. Imenuje se "Sebastopol".

Umor in samomor v zraku. Pri Dorohoju v Romuniji je padel na zemljo zrakoplov in sicer velik balon, v čegar čolnu so našli kmetje in prihitali orožniki dva mrtva in sicer nekega moškega in neko deklico. Oba sta imela rane od strelav v glavi in v prsih in svila zrakoplova je bila prerezana z nožem. Najbrže se je odigrala v zraku pretresljiva ljubezenska drama. Samomorilec je sin premožnega posestnika iz Bukarešta Jonesca, deklica pa hčerka odlične rodbine in nevesta nekega

častnika, s katerim bi se bila morala že v prihodnjih dneh poročiti. Zdi se, da je Jonescu v obupu sklenil usmrtiti nevesto častnika in da je vedel spretno uporabiti priliko, ki mu je dala v roko deklico. Zvabil jo je v čoln zrakoplova in se z njo dvignil v zrak. Kaj se je godilo v zraku, se da samo domnevati.

Zanimiv preklie. Ljubljanski dnevnik "Zarja" prinaša sledeči vlezanimivi preklie nekega Oroslava Slaparja, ki je seveda klerikalec: "Podpisani Oroslav Slapar, krojaški mojster v Udmatu, Ravniharjeva ulica 13, obžalujem, da sem dne 20. junija na cesti pred Konsumnim društvom za Ljubljano in okolico v Udmatu vpričo več oseb sumničil g. Etbina Kristana, da je od liberalcev prejel nekaj tisoč kron za to, da so soc. demokrati glasovali pri ožjih volitvah dr. Ravniharja. To sumničujem kot neosnovano preklieujem in se zahvaljujem g. Etbina Kristanu, da mi je na mojo prošnjo to žalitev odpustil in ni storil sodnih korakov." — Ta preklie kaj dobro ilustrira klerikalne laži, ki so krožile po "Slovencu", da so socialni demokrati za svoje glasove pri ljubljanski ožji volitvi dobili od narodnapredne stranke denar. Ko bi klerikalci za to imeli le senco dokaza, bi gotovo s takim dokazom radi svojemu somišljeniku pomagali iz godlje. Take so sploh vse klerikalne laži: najprej se možakarji širokoustijo in obrekujejo, ko pa jim stopiš na dolgi jezik, pa preklieujejo in prosijo odpuščanja.

Laško ženstvo proti poučevanju veronauka v šoli. Laško ženstvo ki je pokazalo pred 3 leti na zadnjem ženskem kongresu, da je še pod precejšnjim verskim vplivom, se je začelo opraščati rimskih spon. V Rimu se vrši sedaj drugi ženski kongres, ki je med božnim odobravanjem sklenil predlog, ki stremi, da se odpravi iz vseh laških šol pouk veronauka. Tudi zahtevajo, da se premeni prva točka ustave, ki daje prednost katoliški veri pred vsemi drugimi veroizpovedanji.

Sin dal oropati svojo mater. — Kakor poročajo iz Pariza, so vdrlí vlomilci v nedeljo ponoči v grad madame Arnaud v Auxerisu in odnesli, kar so mogli odnesti, ter dragocene umetnine, ki jih niso mogli odnesti, uničili. — Vlomilci so izvršili vlom na prigovarjanje sina posestnice, ki se je hotel maščevati nad skopo materjo. Škodo cenijo na več kakor milijon frankov.

Neljubi jezuiti. Izmeček, ki ga drugod preženejo, se priplazi v Avstrijo. Tako so dobili Avstrijo francoske prognance in zdaj jim lazijo tudi že troti iz Portugalske. Tako so hoteli pred kratkim kupiti s Portugalskega pregnani jezuiti v Gmundnu grad "Wunderburg", pa jim oblasti niso dovolile se tam vgnezditi. Obrnili so se nato haje na Tirolsko.

60 rubljev za smrten greh. V Petrogradu je zrakoplovec Lebedes razglasil, da vozi ljudi po zraku, ali boljše da z njimi leta po zraku proti odškodnini 60 rubljev za 5 minut. Dasiravno je 60 rubljev precej visoka svota za pet minut smrtnega greha, vendar je Lebedes od junija meseca pa do danes dvignil že približno 100 ljudi v zrak, ter ima vsled tega že 100 tujih grehov na grbi. Najbrže pa Lebedes ni katoličan, kako bi se sicer drznil očitno kar en gros grešiti.

Zaradi krvosramstva se je moral zagovarjati v Heidelbergu policijski stražmešter v pokoju, Karel Mayer. Zapeljal je svojih pet hčera, od katerih je bila najstarejša 19, najmlajša pa 14 let stara. Z najstarejšo čerko je imel tudi otroka. Pri obravnavi so izpovedale njegova žena in tri hčere za njega skrajno obteževalno, vsled česar je bil obsojen na 9 let težke ječe in 10 let izgube časti.

Dvorna plesalka — veleizdajalka. V najvišjih krogih zelo priljubljena dvorna plesalka Kšesinska, o kateri krožijo govornice in ljubavne anekdote z najvišjimi dvornimi dostojanstveniki, je bila aretirana radi veleizdaje. Vse vojaške uredbe v zadnjem času so bile tekom enega tedna ali 14 dni Japoncem ali Nemeem znane. V preiskovalni zapor so vtaknili med tem časom že več višjih vojaških dostojanstvenikov, ki so jih sumili veleizdaje. Nobenemu pa niso mogli krivde dokazati.

Pri hišni preiskavi plesalke pa so našli toliko obtežilnega gradiva, da ni dvoma, da je bila ona izborna vohunka in služila kar dvema državama.

Zgodovinska šala. — Angleški kancelar Fot je zahteval v seji poslanske zbornice leta 1792, da naj se izreče novi francoski vladi popolno zaupanje. Komaj je kancelar ta predlog izustil, je skočil iz svojega sedeža poslanec Borke, ki je imel precej pristašev v zbornici, vrgel v sredo dvorane meč in zavpil z mogočnim glasom: Ne zaupnico, ampak boj Franciji, boj do skrajnosti. V dvorani je nastalo skrajno razburjenje in že se je stranka miru bala, da ta energičen predlog prodre in povzroči zopet krvavo vojno. Iz te situacije jih je rešil poslanec Sheridan, ki je pobral Borkov meč, stopil z njim na oder in zavpil s silnim glasom: Poslanec Borke nam je dal nož, da požremo Francoze, pozabil pa nam je dati vilice. Po vsej zbornici se je vzdignil velikanski smeh, ki je sledil tej umestni šali in preprečil usodni predlog za vojno.

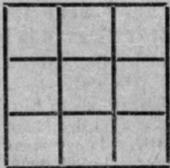
K smrti je obsodilo mariborsko porotno sodišče zaradi roparskega umora Janeza Jerenka iz hajdinske farje pri Ptujju. Jerenko je še-le 24 let star. Historija tega umora je sledeča: Dne 21. marca letošnjega leta je pil Jerenko z več drugimi ljudmi v neki žganjariji žganje. Došlo je do prepira, po katerem je odšel z Valentinom Brodnjakom domu. Ta je v svoji pijanosti obležal in zaspal na cesti. Jerenko si je šel domu po sekiro in razklal spečemo s tremi udarci glavo. Potem mu je vzel 1 K 90 vin, hlače in škornje in ga zavlekel v lužo pod hribom. Tam je umorjenega našla drugi dan mati. Jerenko bo obesen. — "Slov. Narod" pristavlja: Žrtev žganja in naše tako temeljite in blagodejne katoliške vzgoje.

Grozno maščevanje. V Kupini v bližini Varšave sta polili dve sestri svojega očeta kmeta Kurškija, ko je ta spal, s petrolejem in ga zažgali. Mož je poginil v silnih bolečinah. Vzrok tega groznega dejanja je bilo maščevanje. Kmet je hotel namreč pred kratkem eno svojih hčera zlorabljeti, vsled česar sta sklenili užaljeni sestri se nad očetom skupno maščevati.

Čudna tožba radi razžaljenja časti. "Sl. Narod" iz Ljubljane poroča: Boštanjski župnik toži g. M. Pečarja radi razžaljenja časti, ker se je le-ta nasproti njemu izrazil, da duhovniki na papežev ukaz ne smejo več voditi denarnih zavodov, oziroma da smejo biti člani predststva pri teh zavodih samo še dve leti, a še to dispenzo za dve leti jim je izposloval škof. Kako se more župnik radi fakta, ki je znan vsi javnosti in celemu svetu čutiti žaljenega, je nam neumljivo. O uspehu obravnave bomo seveda poročali.

Cerkveni rop v Čenstohovi. — Preiskava zaradi cerkvenega ropa v Čenstohovi je končana. Obtoženih je 28 oseb, med njimi pater Macoh, pater Starczewski in mnogo drugih menihov, ki vsi sede v preiskovalnem zaporu. Večidel so obtoženci že priznali. Macohu so dokazali, da je bil vodja cele roparske banke. Proces bo v jeseni.

IGRA OD 15. — \$100 NAGRADE

Postavite eno številko v vsako odprto mesto tako da kadar se sešteva od katere strani, da je vedno vкупno 15.

Vsaki oni, kateri nam bode poslal dobro rešeno igro, dobil bo kredit od \$100.00, nad 4 krasnim lotoma, blizu Velikega New Yorka.

Cena lota je \$199.00, ampak za onega, kateri pošlje dobro rešeno igro, stalo ga bode samo \$99.00, in ta denar izplačeval bode mesečno, in to \$5.00 naprej, ter pozneje samo \$3.00 mesečno.

Pisma pošiljajte na: SLOV. DEP. ROOM 911, 61 Park Row, New York City

AKO ŠE NISTE, POŠLJITE NAROČNINO.

Kupili smo na ljudski razprodaji od zaloge A. Weiskopf, vogal Blue Island ave. & 19. cesta velikansko zalogo blaga. Pripravili smo zato posebno razprodajo. Pridite in oglejte si jo, gotovo boste zadovoljni s cenami in blagom.

Zagrinjala za okna — 7 čevljev dolga, s potezalom, se imenitno ovijajo, že kar narejena za viseti — Weiskopfova cena 39c, naša cena za posamezna 24c

Posteljne rjuhe, že kar pripravljene, 72x90 inč. narejene iz dobrega belaga, muslina, Weiskopfova cena 58c, naša cena za posamezno samo 39c

Barvani tul, umetniško barvani tul, lepe barve, Weiskopfova cena 19c, naša cena za jard samo 9 3/4c

Ramno ogrinjalo za ženske, v rameh 36 inč širok šavl, navadno ali v lepih barvah, Weiskopfova cena 39c, naša samo 23c

Blago za madrace, lepo jard široko za posteljne madrace, fine kvalitete, Weiskopfova cena 15c, jard, naša cena jardu samo 7 1/2c

Spodnja krila, črne satinaste ženska krila, fino blago, Weiskopfova cena \$1.48, naša samo 88c

Vsakovrstni trakovi, velikanska zaloga ameriških trakov, vseh vrst, vseh barv, Weiskopfova cena 10c, naša za jard samo 2c

Moški čevlji, Grmada lepih in finih moških čevljev, vseh mod, Weiskopfova cena do \$3, naša izbira pri naš sedaj samo \$1.45

Muslin, Lahno končan muslin, dobro blago, — Weiskopfova cena 8c, naša cena jardu 4 3/4c

Rožnato blago, najboljše kvalitete črne, rujave in modre barve, Weiskopfova cena jardu 7c, naša cena jardu samo 3 3/4c

Spodnja krila, gingham krila, s modrimi, rdečimi in rujavimi pisami. Narajena dobro. Weiskopfova cena 69c, naša cena samo 29c

Pisano blago za otroče obleke (Dimity), dobro blago za vsa otroška oblačila, lepi okraski s rožami, Weiskopfova cena 15c, naša cena jardu samo 5 3/4c

Lurijeve varnostne znamke s vsakim kupljenim predmetom zastonj. Hranite jih!!

V slednji državi najdete odjema.cev Severovih Zdravil.

- "Vaša zdravila so dosegla svoj nemen popolnora v mojem slučuju." V. Kratochvil, Bancroft, Neb.
- "Vsa poslana mi zdravila so izborno učinkovala." Jos. Lysek, Carneyville, Wyo.
- "Severovo zdravilo zoper kolero in drisko je rešilo naše de e" Štefan Treblik, Woodford, Va.

Pojemanje moči

ni vedno znamenje nastopajoče starosti, a dostikrat spremlja nerednosti jeter in prebavil, ali naznanja oslabelost krvi. Izpodbujajte svoja jetra, želodec in drob k zdravi delavnosti ter poživljajte svojo moč, odločnost in trdno voljo s tem, da uživete

SEVEROV ŽIVLJENSKI BALZAM.

Priletini in občutljivi ljudje, skrbipolne matere in slabotne ženske, blede in malokrvne mlade devojke,

Vsem tem je vir novega življenjain zdravja. Cena 75 c.

Severova Zdravila imajo navodila tiskana v vašem jeziku.

Svetujemo radi vsem, ki pišejo na naš Zdravniški oddelek.

Z A

tešenje razdraženih živcev, krepčanje onemoglega živčevja, dosego zdravega, trdnega in poži vljajočega spanja,

uživajte

Severov Nervoton.

Cena \$1.00.

Z A

revmatizem in bolečine v hrbtu, krče ter otrple mišice in sklepe, oteklina, vnetje, iztvinjenje ali odrge

rabite

Severovo Olje sv. Gotharda.

Cena 50 c.

Na prodaj v vseh zanesljivih lekarnah in trgovinah z leki. Kadar kupujete kako zdravilo, vedno zahtevajte "Severovo" in ne vzemite drugzega. Glajte, da nosi zavoj ime

Nekaj cerkvene zgodovine.

III.

Čarovnice — ali "hudičeve zavez-
nice" na grmadah.

Gospodski straži s beričem,
far pa s hudičem.

Star pregovor.

Sosed moj, le verjemi mi,
Čarodejka spremeni
lahko se v vsakoršno žival.
Da povzroča bol in žal.
Pri živini ti škoduje
In prinaša sto nesreč,
Ne zaupaj ji nič več.

H. Heine.

Ne bomo tu natanko naštevati
vse krvave instrumente torture,
zaavesti hočemo, samo one iz tari-
fa, ki je v mestnem arhivu v Lju-
bljani iz sredine 17. stoletja shra-
njen. Za predstavljane, oklep-
anje in postavljanje lestve toliko
časa, dokler ne spuste grešnika
doli, dasitudi ga je bilo treba več-
krat nategniti, a ko je treba dati
grešnika v torturo zjutraj in do-
poldne, gre rabeljnu od vsakega
"strogega vprašanja" po 1 gld.,
za navezane uteži 30 kr., za to,
da pripravi stol, na katerega po-
stavi čarovnico 1 gld., če odreže
sličinki las 30 kr., če postavi ča-
rovnika in ga vzame zopet doli
in, da mu nabesi uteži 1 gld., če
ga žge s svečami ali s smolo 40
kr., za bičanje 1 gld., da odreže
uho 30 kr., da odseka prst 20 kr.,
od vrvi 1 gld., če rabi meč 1 gld.,
če nabije glavo ali roko na veša-
ta 1 gld., da napravi grmado 3
gld., 33 kr., od vsake osebe, ki jo
žeže živo ali mrtvo 1 gld., da
razkosa grešnika na štiri dele, od
vsakega dela, ki ga pribije (ti ko-
si so se pribijali namreč na štiri
različne kraje v mestu ali vasi)
1 gld., za ščipanje s kleščami 30
kr., za vlačenje grešnika 1 gld.,
če koga živega pokoplje 1 gld.,
če ga utopi 1 gld., če ga zadavi 1
gld., če ga tare s kolesom 1 gld.*

Š tako drakonično strogotost ka-
znovali so se pa samo "nižji" slo-
ji, ista ni zadevala plemenitavev
in duhovščine! (Tako je bilo, in
tako je v mnogih ozirih tudi še
dandanes.)

Grozovita sredstva je izumel
blodni duh tiranskega verskega
fanatizma, da bi se vspel na pre-
slo absolutne vlade. In v tem
smislu so cerkveni dostojanstve-
niki in teologi učilišča tek-
novali. — Bogoslovna fakulteta
(oddelek) vseučilišča v Parizu-
Šerbona pridružila se je 1. 1431
jej gorostasni blodnji in je na
zahitve cerkve, izdaje ter so-
vražnikov domovine ono junaško
strelko, ki je rešilo domovino, Iva-
no d' Ark — devico Orleansko,
spoznalo krivo čarovništva in bi-

da se nahaja v nekaterih delih
zgoraj Nemčije in pokrajinah
ter okolica, v mestih in vaseh
Moguncije, Kolina, Trevire Sol-
nograda in Bremna mnogo oseb
obojelega spola, katere pozabivši
svoj lastni blagor, od katoliške
vere, odpadejo in se z vrazjimi
"inkubi" ter "sukubi" spolno
družijo, s čarodejskimi sredstvi,
s pomočjo hudičev spoočetek
žensk, mladiče živali, plodove
zemlje . . . pokončavajo, zadav-
ljajo, katere možke, ženske in ži-
vali s hudimi zumanji in notran-
njimi bolečinami trpinčijo in u-
gonablajo. V nadaljevanju te
bule (papeževga pisma) naroči
se trem dominikancem in sicer
Henriku Kremer, Jakobu Spre-
nger, in Janezu Gremper, da se u-
vedejo zoper vse osebe brez raz-
like stanu in dostojanstva inkvi-
zijski (preiskovalni) sod in da
se krivičnike na življenju in pre-
moženju kaznujejo.

Prvi sad te grozne naloge bila
je od Sprengerja s pomočjo za-
veznikov, kateri so blaznost me-
todično in znanstveno gojili, le-
ta 1849. izdana knjižica "mallens
maleficarum" (zločinsko kladi-
vo); te "biblie hudičevih in ča-
rodejskih blodenj," katere pravi
cilj je bil ugonobitev "krivover-
cev", ker je kakor smo že omeni-
li, premoženje čarodejstev pripa-
dlo cerkvi in, ker je tudi ovdah
dobil svoje mastno plačilo, po-
vzročilo je golo lakomnost po tu-
jem blagu najostudnejše zasledo-
vanje ubogih žrtev. To "kladivo"
skovano v latinščini, ki ni
nikdar še v kakih prestavi izšlo,
se opira na sledeče vire: Sveto
pismo, cerkveni očetje, sklepi
cerkvenih zborov, izreki papežev
šolastikov, cerkveno pravo življe-
nje svetnikov ime — žida Robbi
Mose in na čelu vseh na aproba-
cijo (odobritev) teologične fakul-
tete v Kolinu in na omenjeno pa-
peževo pismo. Da so kako osebo
sumničeli čarodejstva, zadostova-
le je vsako sredstvo, najzvisej-
nejše in najnižje, lepota in grdo-
be, čednostno in razuzdano živ-
ljenje, revščina in bogastvo, po-
sebno pa ni bilo zadnje nikdar
varno pred ovadustvom. Ako je
nastala kje kaka kužna bolezen,
čarovnice so jo povzročile; ako se
je razširila živinska kuga, vraz-
rica so bile krive; ako je žito
slabo obrodilo, ali če ga je toča
pobila, ako je nastala povodenj
ali požar, ako je krava slabo mle-
ko dajala, ali če je kako prase
poginilo, koklja ni izvalila, ako
je bila kaka žena nerodovitna, a-
ko je bil porod negoden, ali na-
kožen, če se je kaj zgubilo ali u-
kradlo — čarovništvo, samo ča-

štva in pravičnosti čarovniških
pravd, primate ga takoj, on je ča-
rodejec, vrazarski nadmojster. —
Če je bil kdo prevnet ovaduh, i-
meli so ga brzo na sumu, kajti on
hoče gotovo sum od sebe na dru-
ge odvrniti.

Ako so nesrečne žrtve skoraj
čudežno vse muke prebile in ni
bilo najti proti njim novih su-
menj, tedaj so te izpustili, pohab-
ljene na duši in telesu, da so lah-
ko o veri in ljubezni premišljeva-
le, sicer jih je pa zadela smrt na
grmadi. V nastopnem hočemo sa-
mo nekaj beležk o številu in kra-
jih čarovniških umorov navesti,
katere so le mali zapisek iz brez-
številnih s krvavimi črkami popi-
sanih listov zgodovine o pre-
ganjanju čarovnic.

(Dalje prih.)

Roman v kaplaniji.

Tam nekje na deželi, v bližini,
kjer je nepozabni Jurčič zasnoval
svoje "Rokovnjače", sta do ne-
davnega med tihimi zidovi razsež-
nega kaplanskega poslopja samo-
vala v idilnem življenju brat in
sestra in rada sta se imela, pre-
rada. On kaplanuje in pomaga ši-
riti katoliško pravost, ona pa je
bila Marijina devica. Kot naj-
bližja sorodnika sta se bila že
davno otresla vseh tistih tesnih
spon, ki jih zahteva navadna do-
stojnost, od drugih smrtnikov,
vsaj kaplanu in Marijini deviči-
ci, posebno še, če sta si rodni brat
in rodna sestra, se ne sme ničesar
zameriti ali celo šteti v greh. —
Bratec se je včasih nepriljubo
šalil in zabaval po domače z brh-
ko svojo sestrico, zakaj bi se ona
ne smela z njim? Ta ga je tu in
tam vspricho dobre prijateljice po-
grabila, nekoliko poruvala se z
njim, ali pa vrgla ga na neoskru-
njeno, deviško kaplansko poste-
ljo. O mrzlih zimskih jutrih, ko
je šel ljubi bratec maševat, je
sramežljiva sestrica zlezla v nje-
govo gnezdič, ki je bilo še to-
plo in tu se lepo grela do vrnitve
njegove! Saj je bilo zunaj tako
mraz! Ne mislite, da je to le izro-
dek bujne fantazije, gola izmiš-
ljotina, ne, čista je to resnica! —
Take in enake pustolovine imajo
pogosto svoje posledice. Dvajset-
letno dekle je nenadoma zbolelo
na — vodenici. Brezuspšno se je
pošiljalo cerkvenca k "bradar-
jem" in celo k "šintarci" po
zdravila in lečila zoper vodenico;
— zaman, vodenica je naraščala.
Pred tremi tedni pa se je oglasila
v kaplaniji dolgočljuna štorljka
in prinesla sabo čvrstega malega
dečka. Pozabila pa je na plenice.
Zato je osupla mlada mamica, ki
je bila tedaj popolnoma sama do-
ma in brez vsake pomoči, zavila
malega negodeta kar v svoje
spodnje krilo, potem pa čakala in
čakala, kaj pride. Slučajno je
prišla v posete cerkvenčeva žena,
kateri je javila svojo srečo ali
nesrečo z besedami: Fantka sem
dobila! — za boga, od kod pa? —
Hm, hm! — Kdo popiše strah in
jezo brata kaplana, ko se je bil
vrnil domov in zaznal ta roman!
V prvem strastnem izbruhu je
popadel za revolver, hotel kon-
čati se in le po hudem boju mu je
cerkvenec, ki je bil tudi strašno
ogorčen, da se ga je pošiljalo po
leke zoper vodenico in tako ime-
lo za velikega cepeca, izvil smrtno-
nosno orožje. V župnišču pa je
grozno ropotal stari župnik in
provzročil, da sta se nesrečna ma-
mica in novorojenček nemudoma
umaknila iz kaplanije. Zlobni žu-
pljani se muzajo in ugibajo, ko-
ga pač bi utegnil kaplan, ki je
tudi krstil nepričakovanega po-
siljenčka, zapisati v krstno knji-
go za očeta, češ, punca je bila
kot sv. Uršula, ki niti pogledala
ni kakega fanta, še manj pa i-
mela kako znanje. In ti kosmati,
rezki dovtipi, ki jih zdaj zbija-
jo kmetje na račun katoliškega ce-
libata! "Slov. Narod"

ZANIMANJE GLEDE IZLETA V LJUBLJANO.

Popraševanje dokazuje velikan-
sko zanimanje za izlet, kate-
ri boše prvi v zgodovini
ameriških Slovencev.

Kakor se je sporočilo, priredi
parobrodarska družba "Austro-A-
mericana" za Slovence s svojim
znanim najhitrejšim parnikom
"Martha Washington" dne 29.
julija izlet v Ljubljano v tretji
kabini (ne v medkrovju), z po-
sebnim vlakom iz Trsta v Ljub-
ljano. Pomen izleta je različen,
ker nameravajo nekateri samo
staro domovino obiskati, drugi
pa da bodejo svojim bratom po-
kazali in povedali, kaj je sploh
Amerika.

Izlet se bode vršil kakor sledi:
Parnik "Martha Washington"
odpluje dne 29. julija iz New
Yorka in 4. avgusta se vstavi na
Azorskih otokih, dne 7. avgusta
pa v Gibraltar. Od Gibraltar
vozi parnik v Neapolj, kjer bode
10. avgusta, in v Patres na Gr-
škem (11. avgusta). V Jadrans-
kem morju se bode ladja usta-
vila v Cattaro ali pa v Lisi ter se
vsidra 13. avgusta v Trstu. Vož-
nja bode za vsacega jako zani-
miva kakor tudi podučljiva.

Ugodnosti izleta pa so, da se
izletniki vozijo v kabinah tretje-
ga razreda; kabine imajo prostor
za 2, 4, 6 in 8 oseb, da bodo do-
bivali posebno hrano, in da jih
bode spremljeval posebni urad-
nik parobrodarske družbe (Slo-
vencev), kateri bode skrbel da bo-
do izletniki vse obljubljeno do-
bili in da bode vozil posebni vlak
iz Trsta v Ljubljano.

Vožnja iz New Yorka v Ljub-
ljano in nazaj v New York stane
samo \$77.78 za one kateri niso
državljeni, za ameriške državlja-
ne pa \$73.78. Vozni listki za po-
vratek so veljavni za eno leto.
Kdorkoli se želi udeležiti izleta
ali bi rad kaj več pojasnil, naj se
zglasi (v slovenskem jeziku) pri
"Austro Americana", 2 Wash-
ington St., New York, ali pa na
naše zastopnike.

Priporoča se rojakom v SHEBOYGAN
WIS., grocerijsko prodajalno H Ger-
lach, kateri jo vodi že čez 12 let nad
vse zadovoljstvo odjemalcev. Naročila
na dom vozi Frank Pangarcic.

H. GERLACH & CO.
Trgovci
blaga, grocerijskih potreb-
ščin, moke in živeža
2201 N. 15th St. SHEBOYGAN WIS.
Telefon 630 White.

J. F. HALLER
GOSTILNA
prve vrste,
Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domač
in importirani likerji. Tel. Canal 8061.
2103 Blue Island Av. cor. 21 St.

ITALIJO
IN
ADRIJO
po stari in zanesljivi
Cunard črti
vstanovljena 1840.

Opazko - ameriška postrežba.
Iz New Yorka v Reko in Trst
skoz Gibraltar, Genovo in Nepalj
Novo moderni parniki na dva
vijaka.

Posebno izbrani za to plovbo.
SAXONIA - 14.270 tonov
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - 10.000 tonov
ULTONIA - 10.400 tonov
*) Kabina 2 razreda \$50 v Reko-Trst.
CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.
S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.
or Local Agents Everywhere.

Phone: Canal 80.
HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,
GOSTILNA
Vogal 22. in Lincoln Street
Prost gorak in mrzel prigrizek vsak
dan.

M. KARA
1919 So HALSTED ST.
cor. 19. Place.
Vam je na razpolago pokazati
svojo najboljšo zalogo
zimске in spomladne obuče.

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z
**Dr. Richterjevimi
PAIN-EXPELLERJEM.**

Ozdravel me je bolečin v
grlu in križu, da se počutim sedaj
čisto zdravega. Vsaka družina
bi ga morala imeti. Čuvajte se
ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y.
Dr. Richterjeve Congo Pilule olajšajo. (25c. ali 50c.)

GLAS SVOBODE

CO.
2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem družstva n. obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor
tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje
Vsakorvnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade,
račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo
tudi

družstvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom
lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastonj, samo poštno znamko
za 2c se naj priloži za odgovor.

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA.

(Pod državnem nadzorstvom.)
1825-1827 Blue Island Avenue
vogal Loomis St. Chicago, Ill.

Kapital in preostanek \$350.000 00

Plačujemo po 3% od vložnega denarja Pošiljamo
denar na vse dele sveta. Oddajamo hranilne predale.

Uradne ure: Od 8:30 jutro do 5:30 zvečer
V soboto: Od 8:30 " " 9 ure večer
V nedeljo: Od 9 " " 12 o poldne.

JAN KAREL, **J. F. STEPINA,**
predsednik. blagajnik.

41ti polletni izplaček obresti v našem
hranilničnem oddelku. Obresti bodo
kreditovane 1ga julija. Ravno iste ča-
kajo za vplačila ali izplačila na starih
kujigah, v boljše vlagateljem, na, ali
pozneje kot določuje navedeni datum.
Nove vloge, ki pridejo v urad sedaj
do 15. julija, bodo dobile obresti zara-
čunjene od 1ga julija.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odprto v soboto zvečer Prirastka čez pol miliona
od 6 do 8. dolarjev.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$4,000,000.00

GLAVNICA . \$400,000.00
PREBITEK . . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od
vložnega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele
sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Cemu pušiš od nevednih zobo-
zdravnikov izdirati svoje, mo-
goče še popolnoma zdrave zobe?
Pušiš jih zaliti s zlatom ali sre-
brom, kar ti za vselej dobro in po
najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Copernice uklenjene Druga kazen za copernice je bila grmada.

ta vzrok, da je bila izdana Angle-
žam, kjer jo je duhovno sodišče
puščilo na grmadi sežgati. Čez
1470 let se je hotela rimska cer-
kev tega madeža oprati s tem, da
je to nedolžno žrtev blodnega fa-
natizma za "svetnico" proglasi-
la. Istodobnemu papežu Inocenciju
VIII. bila je lahka utemeljitev
čarovniških pravd in podelil je
te tem svojo odobritev s pismom
naslovljenim "Sumucit deside-
rancis affectibus" (z največjo
britkostjo smo prevdarili). Ta li-
stina bila je uvske v to dobo pod
znamenjem verske prenapetosti
in nasilstva. Ista se v skrajšanem
prevodu iz latinskega glasi tako-

rovništvo. Če so našli kje kako
žensko poleg kosti, žabe ali mar-
tinčeka čepeti, ali z mastjo, lojem
in nenavadnim zeliščem v roki —
brezdvomno je čarovnica. Slabo
obnašanje dekleta, bilo je znane-
nje čarovnice, nasproti pa tudi
vzgljedno. Ženska, ki je hodila po-
redkoma v cerkev, bila je vraz-
rica; če je pa obiskovala prav po-
gosto svetišče, vzbudilo je takoj
gotov sum. Plašnost pri izpriče-
vanju, bila je zelo sumljiva, isto-
tako pa tudi samozavest. Ako se
je pa dotična oseba hotela celo
odtegniti pričanju ali prepričati
obtožbo in so jo zasačili — brz ž-
njo na mučilnico in potem na gr-
mado! Rdeče ali krmižljave oči
bile so gotovo znamenje čarodej-
stva, kakor tudi posebno dobri-
kanje psičkov in maček. Hčere,
katerih matere so bile čarovnice,
so tudi brezdvomno take. Ako je
kdo dvomil o resnosti čarovni-

*) I. Vrhovec: "Ljubljanski
meščanje v minulih stoletjih." —
Ljubljana Založila "Matica Slo-
venska" 1886.

Čuli smo v svojo veliko žalost,